

ΖΩΓΛΟΠΙΤΙΚΑ

Φεονικά

ΕΤΟΣ 20ο - ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 86 - ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2013

ΕΚΛΙΜΕΤΑΙ ΑΝΑ ΤΡΙΜΗΝΟ ΑΠΟ ΤΟ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΡΑΧΟΥΛΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΩΣΗ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΡΑΧΟΥΛΙΩΤΩΝ «Ο ΙΤΑΜΟΣ»

Εκδότης σύμφωνα με το Νόμο: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΣΙΟΥΛΑΣ - Τηλ. 6976777462

Δολόπι- Ζωγλόπι

Παρετυμολογία ή πραγματικότητα;

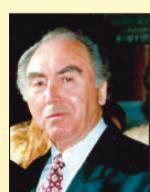
Το ιστορικό

Είναι απόλυτα δικαιολογημένο να ερευνά κανείς την επιμολογία του ονόματος της πατρίδας του, ακόμα και του επωνύμου του. Για ποιο λόγο, δηλαδή, η πατρίδα του ονομάστηκε έτσι και όχι αλλιώς και ποιοι λόγοι συνέτρεξαν γι' αυτό. Η έρευνα όμως αυτή περνάει από πολλές συμπληγάδες και πολλές φορές καταλήγει σε αδιέξodo.

Αρκετοί ερευνητές ασχολήθηκαν με την επιμολογία, δηλαδή τη γλωσσική προέλευση του τοπωνύμου

Χάρτης της Δολοπίας

Γράφει ο
Λάμπρος
Γριβέλλας

lamppriv@gmail.com

"Ζωγλόπι", που ήταν το αρχικό όνομα του χωριού μας, της Ραχούλας, χωρίς να καταλήξουμε σε ασφαλές συμπέρασμα. Ωστόσο, διαπιώθηκαν ορισμένες πράσεις, οι οποίες καταγράφηκαν και στο συλλογικό βιβλίο "Η Ραχούλα", σελ. 11-12. Τις αναφέρω περιληπτικά:

Συνέχεια στην 3η σελ.

Η ληστεία στο Πετροβούνι και ο θάνατος της Βασιλικής

(22 Μαρτίου 1942)

Γράφει ο
Παναγιώτης
Κατσιούλας

Ο μπάρμπας μου, ο Βασίλης Κοντακτής, αδελφός της μάνας μου, όταν παντρεύτηκε τη Μαρία Γρυμπογιάνη, εγκατέλειψε το πατρικό του σπίτι στο Ζαΐρομαχαλά και εγκαταστάθηκε στους πρόποδες του Πετροβούνιού, στο "Φούρνο της Παυλίνας" που είναι απέναντι από τον πλάτανο του Κλάρα. Εκεί, στο χωράφι του πατέρα μου που συνορεύει με το Πετροβούνι, ο μπάρμπας μου έκανε ένα μικρό σπιτάκι από πλοκό (ψύλες πλεγμένες βέργες και λάσπη μέσα εξω) και μια μεγάλη καλύβα για τα ζώα (γελάδια, κατσίκες και μουλάρι). Εκεί έβαζε τόσο τις ζωτροφές, όσο και τα δημητριακά του (σιτάρι, καλαμπόκι κ.ά.).

Με τη μετεγκατάστασή του σ' αυτή την περιοχή άλλαξε και η τύχη του. Η Τράπεζα που είχε στην κατοχή της το Πετροβούνι το έβγαζε σε πλειστηριασμό, αλλά εκείνη την εποχή δεν υπήρχε κανένας ενδιαφερόμενος

Συνέχεια στην 8η σελ.

Εντγκάρ Κινέ (Edgar Quinet) Ένας Γάλλος φιλέλληνας που μίλησε τη γλώσσα της αλήθειας για την Ελλάδα

Γράφει η
Τιτίκα - Μαρία Σαράτου*

Quis hic locus, quae regio,
mundi plaga?

(Ποιος είναι αυτός ο τόπος,
ποια είναι αυτή η χώρα- σκέπη του κόσμου;
Σενέκας (Ρωμαίος Φιλόσοφος 4 μ.Χ-64 μ.Χ)

Το όνομα του Εντγκάρ Κινέ (Edgar Quinet) είναι, φοβάμαι, πολύ λίγο γνωστό στην πλειοψηφία των νεοελλήνων. Αυτό δεν είναι παράξενο. Μια από τις νεοελληνικές παθογένειες είναι ότι

Ο Βασίλης Ρώτας και η θεατρική παράσταση στον Ίταρο του Άγγελου Ζαχαρόπουλου

τ. Ανώτερου στελέχους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Ο Βασίλης Ρώτας μαζί με το συνομήλικό μου για το Νικηφόρο έμειναν αρκετές μέρες στο σπίτι μας στην Καστανιά, το καλοκαίρι του 1944. Δεν άργησε να οργανώσει θίασο νέων με συμμετοχή του γιου του Νικηφόρου, του γράφοντος, του αδελφού μου Ζάχου και άλλων νέων αγοριών και κοριτσιών της Καστανιάς. Ο θίασος έδωσε παραστάσεις στην Καστανιά και στα γειτονικά χωριά Νεοχώρι και Μπελοκομύτη. Ήμασταν περήφανοι που μας δίδαξε τους ρόλους ο μεγάλος θεατρικός συγγραφέας και κορυφαίος θεατρικός μεταφραστής, που είχε μεταφράσει τα "Απαντά" του Σαίκοπηρ, αρχαίο δράμα κ.ά.

Με το Νικηφόρο συναντηθήκαμε οκτώ χρόνια αργότερα,

Συνέχεια στην 4η σελ.

Ο ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ: www.zwglopi.gr

1. Λάμπρος Γριβέλλας: "Δολόπι-Ζωγλόπι"1-3
2. Βασίλης Καραγιάνης: "Η δομή των σπιτιών του χωριού..."1-4
3. Παναγιώτης Α. Κατσιούλας: "Η ληστεία στο Πετροβούνι και ο θάνατος της Βασιλικής"1-8
4. Άγγελος Ζαχαρόπουλος: "Ο Βασίλης Ρώτας και η θεατρική παράσταση στον Ίταρο"1-4
5. Τρικά-Μαρία Σαράτη: "Ένγκαρ Κινέ: Ένας θερμός φιλέλληνας"1-8
6. Συνδρόμες - Κονιωνικά2
7. Σούλα-Τόσκα Κάμπα: "Δυο τραγούδια από το κάμπο της Καρδίτσας"3
8. Θωμάς Κίσσας: "Η δικαιωσή"3
9. Παρούσιες της άνοιξης4
10. Βασίλης Μαγόπουλος: "Βιογραφία του βουλευτή Κων/νου Ζωγλοπίτη"5
11. Παναγιώτης Κατσιούλας: "Ο ανεμοστρόβιλος"5
12. Πάσχα στο χωριό (εικόνες)6-7
13. Μάρκος Παππάς: "Νικόλαος Πλαστήρας" (πόμημα)8
14. Μυρτώ Αντωνοπούλου (από το Ιντερνετ): "Οι αλλεργίες της άνοιξης"9
15. Ο χορός του Καραϊσκάκη9
16. Αγόρια Κωτσαρίδη: "Ο Βελούλας"9
17. Πέτρος Παπαζαράδης: "Ο προμαχώνας του μικρού παιδιού"10
18. Λάμπρος Γριβέλλας: "Η ποδεστά των προγόνων μας"11
19. Ο έλατος του σχολείου12
20. Η ύδρευση στο Ζυγόρι12
21. Το κυλικέ ήματο12
22. Τα ορεβατικά μονοτάπα12

Αφιέρωμα στη γιορτή της μητέρας "Η ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ ΜΑΝΑΣ"

'Ενα παιδί, μοναχοπαίδι, αγόρι,
αγάπησε μιας μάγισσας την κόρη.
- Δεν αγαπώ, του λέει, εγώ παιδιά,
μα αν θέλεις να σου δώσω το φιλί μου,
της μάνας σου να φέρεις την καρδιά,
να ρίξω να τη φέρει το σκυλί μου...
Τρέχει ο γιος τη μάνα του σκοτώνει
και την καρδιά τραβάει και ξεριζώνει.
Και τρέχει να την πάει,
μα σκοντάφει και πέφτει ο νιος κατάχαμα με δαύτη.
Κυλάει ο νιος και η καρδιά κυλάει.
Και την ακούν να κλαίει και να μιλάει...
Μιλάει η καρδιά της μάνας στο παιδί και λέει:
"εχτύπησες αγόρι μου";
Και κλαίει....

Ένας ώμος στο μεγαλείο της αγάπης και της συγχώρεσης της κάθε μάνας προς το παιδί της από το ZAN ΡΙΣΠΕΝ.

**Από το βιβλίο της Σούλας Τόσκα-Κάμπα
"ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΞΕΝΙΤΙΑΣ"**

Δυο τραγούδια από τον κάμπο της Καρδίτσας

Δυο νιούτσικα αγαπιόνταν σ'ένα μαχαλά,
'γαπιόνταν κι λουίόνταν κι κουβέντιαζαν:
-για πάρι μι, λιβέντη μ', για παράτα μι.
-νουδί σι παίρνου, κόρη μ', νουδί σι παρατώ.
Ιγώ θα πάου στα ξένα, θα ξινιτευτώ.
Θα κάνου τριάντα χρόνια, μήνες δώδικα.
Κι ως τα τριάντα ένα κίνησα να 'ρθώ.
Βρίσκου χαρές μιγάλες, στιφανώματα,
Ν' αγάπη μ' δε γνουρίζου απ' τα βάσανα,
ν' αδέρφια μ' δε γνουρίζου, πότι τράνιψαν,
τη μάνα μ' δε γνουρίζου πότι γέρασι.

Από την Κόρδα Καρδίτσας
@

Ξινιτιμένου μου πουλί κι παραπουνιμένου,
Η ξενιτιά σι χαίριτι κι η μάνα σου πουνάει.
Σι στέλνει μήλου, σέπιτι, κυδώνι, μαραγκιάζει,
σι στέλνει κι τα δάκρυα της σ'ένα ψιλό μαντίλι.
Τα δάκρυα είνι βλαψιρά κι βάφκι του μαντίλι.
Ποια είνι άξια κι καλή, άξια κι μαυρουμάτα,
Να πλύνει του μαντίλι μου του χρυσουκεντημένου;

Από το Προάστιο Καρδίτσας

Δολόπι - Ζωγλόπι

Παρετυμολογία ή πραγματικότητα;

Συνέχεια από την 1η σελ.

Το εξώφυλλο της Γωγραφίας
του Μελετίου (1728)

1) Το τοπωνύμιο είναι σύνθετο και παράγεται από τις λέξεις: ζώ + λόπα (λόπα ή λοπος): ομηρική λέξη που σημαίνει λεπτό ύφασμα ή πανωφόρι.

"Ομηρικό Λεξικό" Πανταζίδου, εκδ. Σιδέρη, σελ.393. Η ίδια λέξη, σε παλαιότερα λεξικά ερμηνεύεται και ως δέρμα ζώου. Στην περίπτωσή μας σημαίνει την αρχαιότητα του χώρου, ότι δηλαδή ο οικισμός υπάρχει από τότε που οι άνθρωποι ντύνονταν με δέρματα ζώων. Η εκδοχή αυτή φαίνεται κάπως παραπραθημένη.

2) Το τοπωνύμιο είναι ανθρωπωνύμιο. Το χωριό πήρε το όνομά του από κάποιον ιδιοκτήτη που ονομαζόταν Ζουγλόπης ή Ζώγος ή Ζωγκολόπουλος ή κάπι παρεμφερές.

3) Το τοπωνύμιο προέρχεται από τη ρίζα -ζω (αγγλικά -ZOO και παλαιοσλαβικά -ZU), έχει σχέση με το ζώ και όλα τα παράγωγά του και δηλώνει χώρο με πολλά κοπάδια ή άγρια ζώα. Σε συνδυασμό με τη λέξη: Ζωγρί που υπάρχει στην περιοχή, διαφαίνεται κάποια αληθοφάνεια.

Μια νέα εκδοχή

Όπως είναι γνωστό από ιστορικές πηγές, η περιοχή μας κατά την αρχαιότητα ονομαζόταν Δολοπία και οι κάτοικοί της Δόλοπες. Ως οργανωμένο κράτος- με τα δεδομένα της εποχής εκείνης- η Δολοπία διατηρήθηκε επί 1500 χρόνια (1522-27 π.Χ.), οπότε υπέκυψε στους Ρωμαίους. "Ου γαρ ἦν το των Δολόπων γένος", γράφει ο Παυσανίας (2ος αι. π.Χ.). Οι Δόλοπες έλαβαν μέρος στον τρωκτό πόλεμο στο πλευρό του Αχιλέα, ως "άτακτοι" σφενδονιστές και ακονιστές με αρχηγό τον Φοίνικα, ο οποίος: "Δολόπων ἄγαγε θρασύν όμιλον σφενδονάσαι...", (οδήγησε το γενναίο στράτευμα των σφενδονιστών), γράφει ο Όμηρος στην Ιλιάδα.

Τα σύνορα της Δολοπίας μεταβάλλονταν, κατά καιρούς, ανάλογα με τις περιστάσεις και, στην ακμή του κράτους της, λέγεται ότι έφταναν μέχρι τη Σκύρο. Τους τελευταίους αιώνες της επιβίωσής του το κράτος των Δολόπων συρρικνώθηκε εξ αιτίας των συνεχών πολέμων, πρώτα με τον Ιάσονα, ισχυρότατον ηγεμόνα των Φερρών, και ακολούθως με τους Μακεδόνες και τους Ρωμαίους και οι Δόλοπες αποσύρθηκαν στα απάτηα βουνά τους.

Μια αξιόπιστη μαρτυρία

Η Θεσσαλία, κατά τη βιζαντινή περίοδο κατακλύσθηκε από Βλάχους και άλλα βόρεια φύλα και έλαβε το όνομα: **Βλαχία**, ενώ τα ορεινά (Άγραφα) λέγονταν: **Ανώβλαχα**. Πριν από την εισβολή των Βλάχων η περιοχή βορείων του Ιτάμου ονομαζόταν: **Παλαιοδολοπία**. Η μαρτυρία προέρχεται από τον μητροπολίτη Αθηνών **Μελέτιο** (1661-1714 μ.Χ.) που έμεινε γνωστός, κυρίως ως γεωγράφος. Ο Μελέτιος συνέγραψε την πρώτη αξιόπιστη τρίτημη παγκόσμια Γεωγραφία, με λεπτομερείς περιγραφές των ελληνικών μερών και θεωρείται καθ' όλα εξιόπιστος. Η παραπάνω πληροφορία αναφέρεται στο Α' βιβλίο, Κεφ. ΚΒ' (Περί της Θεσσαλίας).

Το τοπωνύμιο: **Παλαιοδολοπία**, παραπέμπει στο συλλογισμό ότι η περιοχή σε αρχαιότερα χρόνια ονομαζόταν Δολοπία, πριν οι Δόλοπες αποσυρθούν νοτιότερα, στα ορεινά. Η ερμηνεία αυτή μας επιπρέπει να υποθέσουμε ότι ο οικισμός ίσως να ονομαζόταν **Δολόπι** και, με τον καιρό, **Ζωγλόπι**.

Είναι μία επιπλέον υπόθεση, η οποία μπορεί να εκφράζει την πραγματικότητα, μπορεί να είναι και αιτλή παρετυμολογία, επειδή οι λέξεις είναι ομόχες.-

Η ΔΙΚΑΙΩΣΗ

Γράφει ο
Θωμάς Κίσσας

Παλιοζωγλόπι. 1940. Τέλος άνοιξης αρχές καλοκαιριού. Ο ήλιος καίει αλλά δεν βρέχει. Τα κήπια θέλουν πότισμα. Η Κατίνα έβαλε κάτι φαγόσιμο στον ντορβά της, πήρε την τσάπα και έφθασε στον "Κατ' Μαχαλά" που είχε τον κήπο της. Τα μονοπάτια κλεισμένα από τα βάτα, τις τσουκνίδες και τα βούζια. Η ρίγανη, το μελισσόχορτο και η αγράμπελη μοσχομυρίζουν. Ο σαμπούκος (κουφοξυλιά) ανθισμένος περίμενε αυτούς που πουλάνε βόταν να του μαζέψουν και να τον πουλήσουν. (τα άνθη σαν τσάι κατά της στηθάγχης, ενώ τα φύλλα κοπανισμένα για το έκζεμα). Όσπου να έρθει η σειρά της πήγε στη σκαμνιά της Χοντροπούλας και έφαγε σκάμνια, πήγε και λίγο παρακάτω στις βακούφικες τις καρυδιές και μάζεψε μέντα. Στο γυρισμό είδε μια δεντρογαλιά που προσπαθούσε να καταπιεί έναν βάτραχο αμάστο, ενώ λίγο παραπέρα μια σαύρα ξαπλωμένη σε μια πέτρα απολάμβανε τη θαλπωρή του ήλιου. Κάτω προς την Κούλια ακουγόταν η γλυκόλαλη φλογέρα ενός τσοπάνου.

Όλα ήταν καταπράσινα. Το μάτι ξεκουράζεται στο απέραντο πράσινο που ο Θεός το έδωσε άφθονο στο χωριό μας. Αφού πότισε τον κήπο θεώρησε καλό να ανάψει τα καντήλια στην Αγία Παρασκευή. Άφησε τον ντορβά και την τσάπα στο πεζούλι έξω από την πόρτα και μπήκε, άναψε ένα κερί και τα καντήλια, και όταν θέλησε να φύγει η πόρτα δεν άνοιγε. Πήγε από την πόρτα του γυναικωνίτη και εκεί το ίδιο. Κάποιος με είδε που μπήκε και θέλει να με φοβίσει, είπε μέσα της και γύρισε στην κεντρική είσοδο. Τότε είδε στην ωραία πύλη μια μαυροφορεμένη γυναίκα. Της μίλησε και της είπε : "Μη φοβάσαι, να πεις στους χωριανούς ότι θα γίνει πόλεμος. Εγώ όμως δεν θα αφήσω να πάθε κανένας τίποτα".

Σκοτώθηκε όμως στην Αλβανία ο Θανάσης Πόλκος.

- Εγώ και να το πω επειδή είμαι αμαρτωλή κανένας δεν θα το πιστέψει, είπε η Κατίνα.

Εσύ να κάνεις αυτό που σου είπα, είπε και εξαφανίστηκε.

Η Κατίνα γύρισε στο χωριό προβληματισμένη την άλλη μέρα πήγε με την μάνα μου να δευτερίσουν το αμπέλι στην Καραβίδα. Το μεσημέρι που κάθισαν να φάνε το είπε στη μάνα μου. Αυτή τη συμβούλεψε να το πει στον παπά και στο δάσκαλο. Το βράδυ η Κατίνα πήγε στο σπίτι του παπά ο οποίος δεν θέλησε να την ακούσει.

- Φύγε αμαρτωλή, δεν θέλω παραμύθια.

Πήγε στο δάσκαλο. Αυτός επειδή διάβασε στην εφημερίδα ότι οι Ιταλοί κατέλαβαν την Αλβανία την άκουσε με προσοχή.

Την Κυριακή που έβγαλε λόγο στην εκκλησία είπε : "Μαύρα σύννεφα έρχονται απ' το βοριά, πρέπει να είμαστε αγαπημένοι να αντιμετωπίσουμε τον κίνδυνο".

Στις 26 Ιουλίου ανήμερα της Αγίας Παρασκευής όλο το χωριό ήταν στο πανηγύρι. Ένας χωροφύλακας πλησίασε τον Ν.Μ. και του είπε : "Να περάσεις από το σταθμό, σε θέλει ο αστυνόμος". Πήγε και αφού υπέγραψε πήρε φύλλο ατομικής πρόσκλησης να παρουσιασθεί στο 5ο Σύνταγμα Τρικάλων.

-Πάρε μαζί σου 2-3 αλλαξίες εσώρουχα και ξηρά τροφή για δύο μέρες, του είπε ο αστυνόμος. Μην πεις σε κανέναν τίποτα. Στους δικούς σου να πεις ότι πηγαίνεις στην Αθήνα για δουλειές.

Χαράματα χαιρέτησε τους δικούς του και έφυγε. Στις 15 Αυγούστου έγινε ο τορπιλισμός της "Έλλης" στο λιμάνι της Τήνου. Η κυβέρνηση παρ' όλο που ήξερε ότι το υποβρύχιο ήταν Ιταλικό ανακοίνωσε ότι "υποβρύχιο αγνώστου εθνικότητος τορπίλισε την "Έλλη" στο λιμάνι της Τήνου". Τέλη Αυγούστου ο Τσολάκογλου διοικητής του Γ' Σώματος Στρατού (ο μετέπειτα κατοχικός πρωθυπουργός) κάλεσε τους διοικητές των μεγάλων μονάδων να αποφασίσουν με ποιο τρόπο θα αντιμετωπίσουν τους Ιταλούς σε περίπτωση επιθέσεως ε

Η ΔΟΜΗ ΤΩΝ ΣΠΙΤΙΩΝ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ ΑΛΛΟΤΕ ΚΑΙ ΤΩΡΑ

Συνέχεια από τη σελ. 1

δωμάτια είχαν τζάκια και στο ένα έμεινε μόνιμα η οικογένεια ενώ το άλλο το χρησιμοποιούσαν ως καλό οντά για επισκέψεις και όπου φυλάγονταν τα καλά πράγματα του σπιτιού. Στην κουζίνα υπήρχαν τα μαγειρικά σκεύη και ορισμένα άλλα αντικείμενα, ενώ στη σάλα μπορούσε κανείς να δει υποδήματα, βαρέλες, στάμνες, λαγήνια και άλλα πράγματα αναγκαία για τη διαβίωση.

Τη μεγάλη πλειοψηφία των σπιτιών του χωριού μας την αποτελούσαν τα δίπατα ή ανώγια που το κάτω μέρος ήταν το κατώγι ή κατώ ενώ το επάνω μέρος αποτελούσε την κυρίως οικία και για να λέμε τα πράγματα απλά, στο επάνω μέρος στεγάζονταν οι άνθρωποι και στο κάτω μέρος τα ζώα. Το επάνω με το κάτω μέρος του σπιτιού χωρίζονταν με το πάτωμα το οποίο ήταν ή με σανίδι ή με χώμα.

Στο κατώ υπήρχαν τα βαρέλια με το κρασί, εμείς τα λέγαμε βαένια, οι νταμπέζανες με το τσίπουρο, το αμπάρι με τα δυο μάτια (χώρισμα), τα πλιθάρια (πιθάρια) με τη στραφλαριά, τα μουστωμένα σύκα και τα ρεντζέλια καθώς και άλλα αντικείμενα. Στο άλλο μέρος ήταν ο στάβλος με το μουλάρι και τις γίδες.

Όταν γεννιούνταν τα κατσικάκια για να χωρίζουν από τις μάνες τους διαμόρφωναν ένα ειδικό χώρο, το τσάρκο, όπου τα έβαζαν έως ότου μεγαλώσουν. Το κατώ επικοινωνούσε με το επάνω μέρος του σπιτιού με μια ξύλινη σκάλα, η οποία κατέληγε στην γκλαβανή, η οποία με ειδικό κάλυμμα απομόνωνταν το κατώ από το ανώγι.

Πολλοί είχαν την συνήθεια να μην καθαρίζουν το στάβλο από την κοπριά των ζώων για μεγάλο χρονικό διάστημα και το σπίτι μύριζε από τις αναθυμιάσεις, πολλές φορές ανυπόφορα. Μερικοί είχαν τη γνώμη ότι η κοπριά πρέπει καθημερινά να απομακρύνεται από το στάβλο και η απμόσφαιρα του σπιτιού ήταν υποφερτή.

Θυμάμαι με αποτροπιασμό τις συνθήκες που έζησα όταν πρωτοδιορίστηκα δάσκαλος σ' ένα ορεινό χωριό των Χασίων. Έμεινα μαζί μ' ένα συνάδελφο σ' ένα σπίτι που ο σπιτονοικούρης μας στο κατώ του φιλοξενούσε 50 πρόβατα, ένα μουλάρι και τρεις αγελάδες. Είχε τη γνώμη ότι η κοπριά το χειμώνα έπρεπε να μένει στο κατώ για να μη χαλάει. Έτσι με την πάροδο του χειμώνα η κοπριά έγινε βουνό και το σπίτι από τις αναθυμιάσεις της κοπριάς μύριζε από πολύ μακριά. Στις παρακλήσεις μας να καθαρίσει το κατώ από την κοπριά ο Νικολάκης, έτσι τον έλεγαν τον σπιτονοικούρης μας, απαντούσε πάντοτε με την στερεότυπη απάντηση: Δεν έρετε εσείς οι δάσκαλοι, τον χειμώνα η κοπριά χαλάει έξω. Όταν άναψε η ζέστη και έβγαλε ο Νικολάκης τα ζώα έξω και καθάρισε το κατώ από την κοπριά, πραγματικά ανασάνωμε. Την άλλη χρονιά άλλαξα σπίτι.

Γύρω στα 1960 άρχισε η έξωση των ζώων από τα κατώ και η διαμόρφωση του χώρου αυτού σε ωραία ισόγεια δωμάτια, τα λεγόμενα μαντσάτα. Με την πάροδο του χρόνου φθάσαμε στο άκρον άντο, με τα ζώα να αποτελούν μακρινό παρελθόν για τον κάτοικο του χωριού. Αλήθεια, αυτό ποιος το φαντάζονταν!

Να μην γενικεύουμε όμως τα πράγματα, και πριν από το 1960 υπήρχαν αρκετά σπίτια στο χωριό μας που τα ζώα τους τα διατηρούσαν στον αχυρώνα και μακριά από τα σπίτια.

Το επάνω πάτωμα όπου έμενε η οικογένεια, χωρίζονταν σε δυο δωμάτια, κουζίνα και σάλα (χολ). Απαραίτητο και το μπαλκόνι, το οποίο ήταν με ξύλινο πάτωμα και περιφραγμένο με ξύλινα κάγκελα, ενώ πολλά σπίτια είχαν εξωτερική σκάλα και όχι εσωτερική.

Στο ένα δωμάτιο έμενε η οικογένεια. Ήταν καθιστικό αλλά συγχρόνως και υπνοδωμάτιο. Σ' άλλα σπίτια υπήρχαν ξύλινα κρεβάτια και άλλα αντί για κρεβάτι χρησιμοποιούσαν την πατροπαράδοτη ψάθα την οποία κατά αραιά διαστήματα την αντικαθιστούσαν με νέα, καινούρια την οποία αγόραζαν την Τετάρτη από το παζάρι.

Το υπνοδωμάτιο διέθετε δύο ή τρία μικρά παράθυρα με σιδερένια κιγκλιδώματα για ασφάλεια. Τα πιο παλιά αντί για σίδερα χρησιμοποιούσαν ένα ξύλινο κιγκλίδωμα σε σχήμα σταυρού που και αυτό εξασφάλιζαν

Άνοιξη

Μη σε γελάσει ο βάτραχος και το χελιδονάκι,
αν δε λαλήσει ο τζίτζικας, δεν είν' καλοκαιράκι.

Απρίλης

- Αν βρέξει ο Απρίλης δυο νερά κι ο Μάης άλλο ένα, τότε τ' αμπελοχώραφα χαίρονται τα καημένα.
- Απρίλης έχει τα χάδια κι ο Μάρτης τα δαυλιά.
- Ένας κούκος δε φέρνει την Άνοιξη.
- Ο Απρίλης με τα λούλουδα κι ο Μάης με τα ρόδα.
- Του Απρίλη η βροχή, κάθε σταγόνα και φλουρί.

ασφάλεια από τους κλέφτες.

Η ζωή και η καθημερινότητα της οικογένειας επικεντρώνονταν γύρω από το τζάκι, την αρχαία εστία, με ευρύχωρο παραγώνι όπου η φωτιά δεν έσβηνε μέρα και νύχτα, χειμώνα - καλοκαίρι.

Το τζάκι τον χειμώνα σκορπούσε τη ζεστασιά του, τη θαλπωρή και ζέσταινε τον μοναδικό χώρο του σπιτιού, το υπνοδωμάτιο. Τα βράδια του χειμώνα όλη η οικογένεια έπαιρνε θέση γύρω από το τζάκι με τα αναμμένα κούτσουρα να τριζοβολούν και κάπου κάπου με το συνδαύλισμα της φωτιάς, με τη βοήθεια της γουπάτας, να σκορπίζονται γύρω σκανδαλίθρες προς χαρά και τέρψη των μικρών που πηδούσαν από τη θέση τους για να αποφύγουν το κάψιμο.

Στο τζάκι ετοιμάζονταν το πρωινό και ανάλογα με την εποχή ήταν βραστόγαλο την άνοιξη και το καλοκαίρι, τραχανάς με ή χωρίς γάλα το φινόπωρο και κατσιμάκι στην βαρυχειμωνιά. Στο ίδιο τζάκι παρασκευάζονταν το μεσημεριανό ή το βραδινό φαγητό το οποίο κατά πλειονότητα ήταν όσπρια με προεξάρχουσα την ιστορική φασολάδα.

Γύρω από την τάβλα η οικογένεια συγκεντρώνονταν να απολαύσει τα αγαθά του Θεού τα οποία κατά κανόνα ήταν λιτά, φτωχικά μα που η όρεξη τα έδινε άλλη γεύση. Έτσι το υπνοδωμάτιο μετατρέπονταν και σε τραπεζαρία για να εξυπηρετήσει τις ανάγκες της οικογένειας.

Τα χειμωνιάτικα βράδια η οικογένεια μετά την τακτοποίηση των ζώων συγκεντρώνονταν νωρίς γύρω από το τζάκι. Μετά το φαγητό ψήναν κάστανα μεγάλα τα συνόδευαν με εκλεκτό δικής τους παραγωγής κρασί και ο παπούος ή η μανιά αναλάμβαναν να ψυχαγωγήσουν τα μικρά εγγόνια με παραμύθια που αναφέρονταν σε νεράδες, δράκους, κακές μάγισσες, βασιλόπουλα και πανέμορφες βασιλοπούλες, στην πονηρή αλεπού κυρά Μάρω ή στον μπουνταλά λύκο κυρ Νικόλα. Άλλοτε αναφέρονταν σε αμαρτωλούς και κλέφτες, σε ληστείες ή σε απίστευτα κατορθώματα ηρώων της μακρινής εποχής. Και όλα αυτά κάτω από το αμυδρό φως του καζοκάνδηλου και σπάνια της φωτιστικής λάμπας.

Όταν περνούσε η ώρα και λαλούσαν τα πρώτα κοκόρια, η οικογένεια έπεφτε για ύπνο. Ο παπούος με την κάπα του ξάπλωνε περίκοπα στη φωτιά ενώ η μανιά έπιανε το άλλο μέρος του τζακιού σκεπασμένη με το τραγότσιλο. Στο κρεβάτι ή στην ψάθα ξάπλωνε η υπόλοιπη οικογένεια.

Το δεύτερο δωμάτιο, τον καλό ή μουσαφί οντά, το είχαν ως χώρο υποδοχής των επισκεπτών και το χρησιμοποιούσαν κυρίως κατά τις εορτές των μελών της οικογένειας ή όταν υποδέχονταν μουσαφεραίους. Είχε ένα κρεβατάκι και ένα ξύλινο τραπεζάκι καθώς σεντούκια της γιαγιάς ή της νύφης καθώς και άλλα πράγματα.

Στην κουζίνα ζύμωναν στη σκάφη οι γυναίκες το ψωμί και το έψηναν στη γάστρα. Είχε επίσης το αλευροσέντουκο, τις κατσαρόλες, τη σήτα για το κοσκίνισμα, την τάβλα και την ξύλινη πιατοθήκη καθώς και τον χλιαρολόγο για τα κουτάλια και τα πιρούνια.

Στη σάλα μπορούσε κανείς να δει στάμνες, γαλήνια, βαρέλες, παπούτσια και άλλα είδη ανάγκης.

Κοντά στο σπίτι βρίσκονταν η αχυρώνα με τις τροφές των ζώων, το κουμάσι για το γουρούνι και ο κοτέτσος για τα πουλερικά. Για καμπινέ, ο πιο απαραίτητος χώρος, καλύτερα ας μην μιλάμε. Ο αστρέχας το σπιτιού ή ένα πρόχειρο κατασκεύασμα ήταν για τις ανθρώπινες ανάγκες. Μερικά σπίτια διέθεταν τη «χρεία», ένα ξύλινο μπαλκόνι που χρησίμευε για καμπινές.

Ένα μέρος του οικοπέδου χρησίμευε ως λαχανόκηπος και εκεί φύτευαν κυρίως το φινόπωρο κρεμμύδια, σκόρδα, κουκιά και διάφορα λαχανικά για τις ανάγκες του σπιτιού. Το οικόπεδο ήταν περιφραγμένο με μπλάνες καστανίσεις που προέρχονταν κυρίως από τον χωριανό τζάβατο.

Αυτή τη μορφή παρουσίαζε το σπίτι με τους βοηθητικούς του χώρους την εποχή που είμασταν μικρά παιδιά. Σήμερα τα πράγματα έχουν φυσικά αλλάξει και είναι διαφορετικά. Εγώ απλώς περιέγραψα την παλιά δομή των σπιτιών, για να έχουμε το μέτρο σύγκρισης με τα σημερινά σπίτια με τις ανέσεις τους

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΤΟΥ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΖΩΓΛΟΠΙΤΗ (1843 - 1905)

Γράφει ο
Βασίλης Ν.
Μαγόπουλος
Δάσκαλος - Ερευνητής Τ.Ι.

Ο Κωνσταντίνος Ζωγλοπίτης, ο επινομαζόμενος και "Κωστάκης Εφέντης", υπήρξε Βουλευτής τού Ελληνικού Κοινοβουλίου για διάστημα δώδεκα περίπου ετών. Εξελέγη για πρώτη φορά Βουλευτής στην επαναληπτική εκλογή τής 20/4/1886, η οποία διήρκεσε μέχρι στις 6/10/1886. Επανεκλέχθηκε στις 4/1/1887 και τότε δύο εφημερίδες των Αθηνών, η "Ακρόπολις" και η "Ελευθερία", στα πλαίσια δημοσίευσης βιογραφικών σημειωμάτων των εκλεγέντων Βουλευτών τού Νομού Τρικάλων (η περιοχή της Καρδίτσας αποτελούσε Επαρχία τού Νομού Τρικάλων), δημοσίευσαν και σχετικά βιογραφικά του Κωνσταντίνου Ζωγλοπίτη, τα οποία θα παραθέσουμε στη συνέχεια.

Στις 22/1/1887 η έγκυρη και μεγάλης κυκλοφορίας καθημερινή εφημερίδα "Ακρόπολις" των Αθηνών δημοσίευσε τα βιογραφικά των νεοεκλεγέντων Βουλευτών Νομού Τρικάλων Γεωργίου Φραγκίδη, Αθανασίου Καζαμπάκα, Ζάχου Φαλιάγκα, Κωνσταντίνου Ζωγλοπίτη, Σωτηρίου Χατζηγάκη, Τάκη Γιαννούσιου, Νικολάου Ταρμπάζη, και Αχιλλέα Τακιετζή. Τη συλλογή των πληροφοριών και την επιμέλεια της παρουσίασης με τίτλο "Οι νέοι Βουλευταί Τρικάλων" είχε ο Διευθυντής της "Ακροπόλεως" Βλάσης Γαβριηλίδης, άνθρωπος των γραμμάτων και σπουδαίος για την εποχή του δημοσιογράφος.

Στην πρώτη παράγραφο η περιγραφή τού Κωνσταντίνου Ζωγλοπίτη από τον Γαβριηλίδη, αν και τον παρουσιάζει δύο χρόνια μεγαλύτερο, είναι λεπτομερειακή ως προς τα χαρακτηριστικά τού ανδρός και κολακευτική θα λέγαμε για τη γενική του παρουσία. Από τη δεύτερη παράγραφο πληροφορούμαστε, εκτός των όσων μέχρι σήμερα γνωρίζαμε, ότι φοίτησε στο Γυμνάσιο της Λαμίας, και πως το τμήμα της σωματοφυλακής τού Σουλτάνου, στο οποίο υπηρέτησε, φορούσε φουστανέλλες, αλλά και το λόγο διάλυσης του Σώματος αυτού. Ολόκληρο το βιογραφικό της "Ακρόπολις" είναι το παρακάτω:

"ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΖΩΓΛΟΠΙΤΗΣ. Άγει το 46ον έτος της ηλικίας του και όμως φαίνεται τόσον νέος, ώστε κυρία τις, πιθανόν κόρη, τον παρελθόντα Μάιον, ότε διά πρώτην φοράν εισήρχετο εν τω Κοινοβουλίω τον ηρώτησεν εάν δεν εγένοντο ενστάσεις κατά της ήλικίας του, νομίσασα αυτόν ουχί πλέον των 26 ετών! Είναι υψηλού αναστήματος και αρκετά ευτραφής. Το πρόσωπό του είναι μελαγχορινότατον, παχουλόν και επίμηκες, οι οφθαλμοί του μεγάλοι.

Ο κύριος Ζωγλοπίτης κατάγεται εκ σπουδαίας και αρχαίας οικογενείας τών ορεινών Αγράφων. Ετελείωσε τα εγκύκλια μαθήματά του εν τω Γυμνασίω Λαμίας το 1863, το δε 1868 μετ' άλλων νέων Θεσσαλών, Αλβανών και Γκέκηδων Μωαμεθανών απετέλεσε μέρος της φουστανελοφόρου σωματοφυλακής τού πρώην Σουλτάνου Αβδούλ Αζίζ. Καταργηθείσης της υπηρεσίας τού Σώματος τούτου εξ αντιζηλίας των περί τον Σουλτάνον ανατολικών αυλικών και μη θελήσας να λάβῃ μέρος εν τω ενεργώ τουρκικώ στρατώ, επανήλθεν εις Καρδίτσαν το 1874, ένθα μέχρι της προσαρτήσεως έμεινεν υπηρετών την πατρίδα του είτε ως δικαστικός είτε ως διοικητικός υπάλληλος. Εκτεθείς εις τον πολιτικό αγώνα απέτυχε το 1881 και τη ιστορική 7η Απριλίου (sic), ένεκα λόγων ασχέτων της μεγάλης του δημοτικότητας, επέτυχεν όμως εν τη συμπληρωματική εκλογή της Επαρχίας Καρδίτσης τον παρελθόντα Μάιον, νικήσας τον κ. Δ. Τερτίπην, και εις τας εκλογάς της 4ης Ιανουαρίου ε. έ., μεθ' ολοκλήρου του συνδυασμού του, και είναι ως και πάντοτε Τρικούπικός".

Το δεύτερο βιογραφικό τού Κωνσταντίνου Ζωγλοπίτη

δημοσιεύθηκε στις 12/2/1887, δηλαδή είκοσι ημέρες μετά από το προηγούμενο στην εφημερίδα "Ελευθερία" των Αθηνών. Η εφημερίδα αυτή ήταν μικρή στο σχήμα και εντελώς προσωπική με πολύ περιορισμένη κυκλοφορία. Την εξέδιδε ο Τρικαλινός Αθανάσιος Κοκοράβας, ένας άνθρωπος καιροσκόπος και φανατικός πολέμιος του Τρικούπη. Αρχικά η εφημερίδα κυκλοφορούσε ανά πενθήμερο και στη συνέχεια κάθε τρεις ημέρες ως "Ολυμπίος" από 5/3/1881 έως 3/2/1883. Κατόπιν χωρίς καμία προειδοποίηση ο Κοκοράβας την μετονόμασε σε "Ελευθερία" από 9/2/1883.

Στο φύλλο της 12/2/1887 δημοσιεύθηκε το δεύτερο βιογραφικό τού Κων. Ζωγλοπίτη σε δύο παραγράφους. Πρώτος το είχε εντοπίσει ο αείμνηστος δασονόμος Λάμπρος Ζαχαρής, την πρώτη παράγραφο του οποίου είχε παραδώσει στο Λάμπρο Γριβέλλα, αφού πρώτα αποκατέστησε κάποια σημαντικά λάθη, κι αυτός την περιέλαβε στην μεγάλη εργασία του για την οικογένεια των Ζωγλοπιταίων, που δημοσίευσε αρχικά στον πρώτο τόμο των "Καρδιτσιώτικων Χρονικών" και στη συνέχεια στον συλλογικό τόμο "Ραχούλα". Εμείς θα παραθέσουμε ολόκληρο το κείμενο με τα λάθη του, όπως είχε καταχωρηθεί στην αρχική δημοσίευση:

"ΚΩΣΤΑΚΗΣ ΖΩΓΛΟΠΙΤΗΣ. Ούτος κατάγεται εκ της Κωμοπόλεως Ζωγλόπους του Δήμου Τιτανίων της Επαρχίας Καρδίτσης. Είναι υιός του Πάνου Ζωγλοπίτου, ενός εκ των Προυχόντων των Αγράφων του διαπρέψαντος επί Τουρκοκρατίας. Ο Πάνος Ζωγλοπίτης ενέπνεε τοσούτον σεβασμόν εις τους Δερβεναγάδες των Αγράφων, ώστε πολλάκις ούτοι ωρκίζοντο εις το όνομα αυτού. Δεν εσέβοντο όμως αυτόν οι Δερβεναγάδες εκ καλοσύνης, αλλ' εκ φόβου, διότι εκ του πλησίον εγίνωσκον το μέγα γότρον αυτού επί των κατοίκων των Αγράφων. Τούτο απεδείχθη το 1868, οπότε υποφωσκούσης εν Αγράφοις της Επαναστάσεως, ο Σουλτάνος εζήτησε τον υιόν του Πάνου Ζωγλοπίτου Κωστάκην, τον υιόν του Γούλα Τσαπάλου Κωνσταντίνον, τον υιόν του Ζιώγα Κυρνάσου εξ Ασπροποτάμου Βασιλείουν και τον υιόν του εκ Δομοκού Οικονόμου

ως υπασπιστάς μεν δήθεν, πράγματι όμως ως ομήρους. Ούτω δε ο περί ού ο λόγος Βουλευτής Κωστάκης Ζωγλοπίτης υπηρέτησεν εν τοις Σουλτανικοίς Ανακτόροις του Δολμά Βαξέ επί τριετίαν με τον βαθμόν Λοχαγού Α' τάξεως, εγένετο δε και ιππότης του Τάγματος του Μετζητιέ Γ' τάξεως, καλείται δε έτι και νυν υπό των συμπολιτών του Κωστάκης Εφένδης.

Μετά την εκ Κωνσταντινουπόλεως επάνοδόν του ο Κωστάκης Ζωγλοπίτης διέμενεν εν τη πατρική αυτού οικία μέχρι της προσαρτήσεως της Θεσσαλίας εις την Ελλάδα. Εξελέγη Βουλευτής Καρδίτσης κατά την επαναληπτική εκλογήν του 1886. Ήδη δε εξελέγη Βουλευτής του Νομού Τρικάλων, εκτεθείς ως υποψήφιος της κυβερνώσης τον τόπον πολιτικής. Ο κ. Ζωγλοπίτης δεν είναι πλούσιος, δεν στερείται όμως και των προς το ζήν ιπποτικώς αναγκαίων. Κατά τας άρτι ενεργηθείσας βουλευτικάς εκλογάς οι εκλογείς του επεφόρτισαν αυτόν δι' απολύτου πλειοψηφίας να τους αντιπροσωπεύσῃ. Ήδη εις αυτόν εναπόκειται να φανή πιστός και αληθής υπηρέτης των συμφερόντων της Επαρχίας του".

Στο επόμενο φύλλο τής "Ελευθερίας" (14/2/1887) ο Κοκοράβας δημοσίευσε το παρακάτω κείμενο με διορθωμένα τα λάθη που είχε εντοπίσει:

"Εις την βιογραφίαν του Κωστάκη Ζωγλοπίτη παρεισφρησαν δύο λάθη, άτινα διορθούμεννεν ενταύθα. Ούτος κατάγεται εκ της κωμοπόλεως Ζωγλόπου του δήμου Ιτάμου και ουχί του δήμου Τιτανίων, ως εσφαλμένως εγράφη, είναι δε υιός ουχί του Πάνου Ζωγλοπίτου, ως εσφαλμένως εγράψαμεν, αλλά του Ιωάννου Ζωγλοπίτου και αδελφός του Πάνου Ζωγλοπίτου".

Ο ανεμοστρόβιλος και τα κίτρινα φύλλα της κουτσιπιάς Του Παναγιώτη Αγ. Κατσιούλα

Η αφορμή μού δόθηκε, όταν, το περασμένο φθινόπωρο, η θυγατέρα μου Έλλη έφερε από το χωριό μερικά κλαδιά κουτσιπιάς. Γνωρίζοντας την αδυναμία μου, έδωσε μερικά και σε μένα, που τα έβαλα στο ανθοδοχείο. Την επομένη τα κίτρινα φύλλα της κουτσιπιάς έπεσαν στο χαλί, σε μένα όμως έπινησαν παλιές αναμνήσεις.

Εννιάχρονο παιδί, όταν πήγαινα στο Δημοτικό Σχολείο μαζί με τα άλλα παιδιά από το Ζωγρί και το Κούτσουρο- πάνω από δεκαπέντε μαθητές- τα μεσημέρια (είχε μάθημα και το απόγευμα) πηγαίναμε στην παλιά εκκλησία που στη μεσημβρινή της πλευρά είχε μεγάλο υπόστεγο με εξωτερικά και εσωτερικά πεζούλια. Εκεί τρώγαμε το ψωμοτύρι ή το λίγο λουκάνικο και περνούσαμε το μεσημέρι, ώσπου να χτυπήσει η καμπάνα για την απογευματινή εργασία.

Στη μεσημβρινή πλαγιά, κάτω από την εκκλησία, ήταν το παλιό νεκροταφείο, και τα μνήματα ακουμπούσαν στο σπίτι των Τσιοτριάνων. Το νεκροταφείο τότε δεν είχε κυταρίσια ή πεύκα* και ο χώρος ήταν διάσπαρτος με μεγάλες κουτσιπιές, που, όταν ανθίζανε την άνοιξη με τα πυκνά μωβ λουλουδάκια τους, ανάδιδαν ένα γλυκό μεθυστικό άρωμα, που νόμιζες ότι βρίσκεσαι σε ανθόκηπο και όχι σε νεκροταφείο.

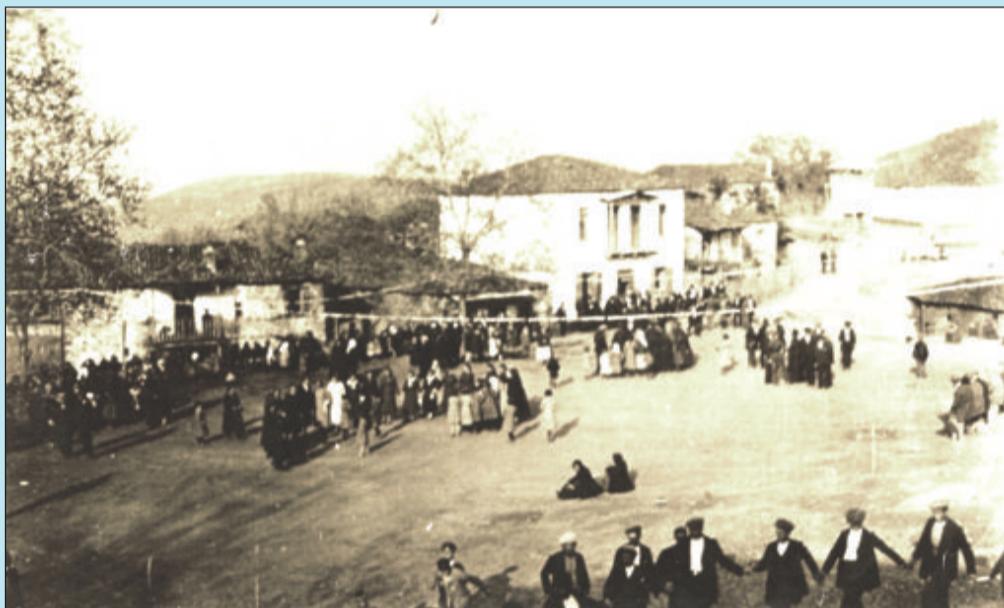
Εκείνο το μεσημέρι- τέλος Οκτωβρίου- η μέρα ήταν ηλιόλουστη με δριψύ ψύχος, αλλά κάτω στην Κούλια φάνηκε ένα μαύρο νέφος που απλώθηκε γρήγορα σε όλη την περιοχή του χωρ

Πάσχα στο χωριό

Όσοι έχουμε κάποια ηλικία, τέτοιες μέρες μοιραία αναπολούμε το Πάσχα παλαιότερων εποχών. Στην πραγματικότητα αναπολούμε τη χαμένη παιδική μας αθωότητα. Τότε που το Πάσχα στο χωριό ήταν μεγάλη γιορτή και ο κόσμος την περίμενε και προετοιμαζόταν γι' αυτή μήνες πριν. Οι κοπέλες να ράψουν καινούργιο φόρεμα, ν' αγοράσουν καινούργια παπούτσια για το χορό και το σεργιάνι, οι νέοι να σιαχτούν κάπως για το νυφοδιάλεγμα κι εμείς οι μικροί να φορέσουμε κανένα ζευγάρι καινούργια κόκκινα παπούτσια, που δεν τολμούσαμε να τα χρησιμοποιήσουμε, μην τα λερώσουμε ή τα τσουγκρίσουμε. Ανυπομονούσαμε να τσουγκρίσουμε τα κόκκινα αβγά, να θυσιαστεί και το μανάρι. Όχι, δεν το έψηναν στη σούβλα, γιατί μαγειρευτό θα είχε η οικογένεια να πορευτεί μέχρι του Θωμά. Έκαναν και τη μαγειρίτσα που τότε την έλεγαν "γιουμίδια". Νοστιμότατα όλα, αφού πενήντα μέρες με τη νηστεία μάς είχε ταράξει το λάχανο και η φασολάδα...

Τρεις μέρες γιορτάζόταν το Πάσχα στο χωριό, άλλη μια την Παρασκευή της Παναγίας και τελευταία του Θωμά. Κι όλες τις γιορτάσιμες, γλέντια στα σπίτια των Αναστάσηδων, των Λαμπράδων και των Γιώργηδων, όταν η γιορτή των τελευταίων έπεφτε Μεγαλοβδόμαδο. Πρωί-απόγευμα διπλοί και τριπλοί χοροί στην πλατεία και το τραγούδι με το στόμα και αντιφωνικά (μια οι άντρες, μια οι γυναίκες).

Ελάχιστη ενθύμηση οι παλιές φωτογραφίες, όσες μπορέσαμε να βρούμε, έτοι, για να πάρνουν μια ιδέα και οι νέοι για το αλλοτινό Πάσχα...

Προπολεμική φωτογραφία. Στο βάθος δεξιά διακρίνεται η παλιά εκκλησία και το καμπαναριό.

Προπολεμική ακαθόριστης χρονολογίας.

Αρχές της δεκαετίας του 1960. Δεξιά το παλαιό κοινωνικό Γραφείο και το περίπτερο Γριβέλλα.

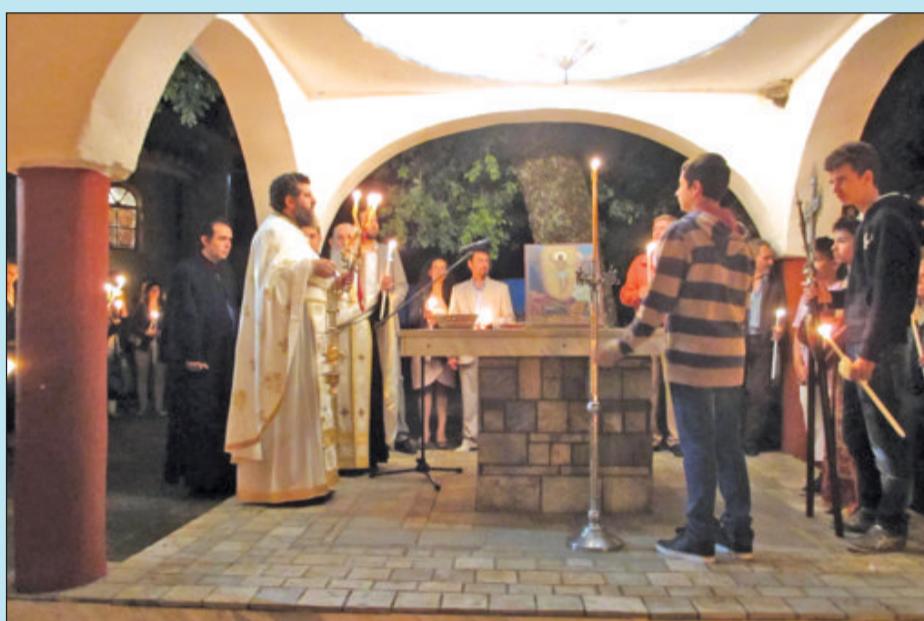
Δεκαετία του 1950. Τον ανδρικό χορό σέρνει ο γηραιός Γιώργος Σιώκος (Μαράκας) και το γυναικείο η πρεσβυτέρα Κλεοπάτρα Κατσαρού.

*Ραχούλα
1955.
Αρτοκλασία
στο προαύλιο
της
νεόκτιστης
εκκλησίας.*

Πάσχα 2013

*Από τον
εορτασμό^ο
της Ζωοδόχου
Πηγής*

«Σήμερα μαύρος ουρανός»

«Ηρθε ο Λάζαρος
ήρθαν τα Βάγια»

Η ληστεία στο Πετροβούνι και ο θάνατος της Βασιλικής

(22 Μαρτίου 1942)

να το αγοράσει. Οι βλάχοι (σαρακατσάνοι) που το είχαν ενοικιασμένο και είχαν τα μαντριά και τα κονάκια τους δίπλα από την πηγή του Μαυρονερίου, στο ανατολικό μέρος του βουνού, αποφάσισαν να συνεταιριστούν και να το αγοράσουν. Επειδή ο συνεταιρισμός τους δεν είχε αρκετά μέλη για να μοιρασθούν το τίμημα της αγοράς, πρότειναν και στο μπάρμπα μου να συμμετάσχει. Όντως, ο μπάρμπας μου, ο Βασίλης, έγινε μέλος του συνεταιρισμού.

Το Πετροβούνι, εκτός από τους βοσκότοπους, είχε και αρκετή καλλιεργήσιμη έκταση και μάλιστα αρδεύσιμη, την οποία μοιράσαν μεταξύ τους οι συνεταίροι και την εκμεταλλεύονταν. Ο μπάρμπας μου, ο Βασίλης, μέσα σε λίγα χρόνια έγινε ένας αξιοθαύμαστος γεωργοκτηνοτρόφος με αρκετά ζώα: γελάδια, γύδια, και πολλά μελίσσια.

Το 1941, όταν οι εταίροι εξόφλησαν και την τελευταία δόση στην Τράπεζα και πήραν τους τίτλους κυριότητας και τα παραχωρητήρια, ο μπάρμπας μου έκπισε ένα πέτρινο δώροφο, εντός του χώρου του Πετροβουνιού, απέναντι από το παλαιό. Το σπίτι ολοκληρώθηκε στις 15 Μαρτίου 1942, αλλά η μοίρα έπαιξε στο μπάρμπα μου μακάβριο παιγνίδι...

Την περίοδο εκείνη, η γερμανοϊταλική κατοχή προκάλεσε μεγάλη έλλειψη τροφίμων και η πείνα θέριζε σε όλη την Ελλάδα. Δημιουργήθηκαν και συμμορίες, που, με ληστείς, απαγωγές και φόνους, προσπαθούσαν να εξασφαλίσουν τρόφιμα και σφάγια. Στο στόχαστρο μιας τέτοιας συμμορίας μπήκε και ο μπάρμπας μου, καθώς το σπίτι του ήταν απομονωμένο και μακριά από οικισμό. Στις 22 Μαρτίου 1942, ενώ η οικογένεια δεν είχε προλάβει να εγκατασταθεί στο καινούργιο σπίτι, μια εξαιμέλης συμμορία, κατά το σούρουπο, επιτέθηκε στο σπίτικό του για να πάρει τρόφιμα και ζώα. Ο μπάρμπας μου, μετά τη ληστεία που έγινε παραμονή Χριστουγέννων του 1941 στο Φώτη Κουμπούρα, που είχε τα μαντριά του κοντά στη Δραμπάλα, ήταν βέβαιος ότι σύντομα θα ...δεχόταν την επίσκεψη των ληστών και ο ίδιος, και έλαβε τα μέτρα του. Προμηθεύτηκε ένα όπλο και πολλές σφαίρες, και κάθε βράδυ παραφύλαγε για την εμφάνιση ληστών.

Εκείνο το βράδυ η τύχη δεν ήταν με το μέρος των ληστών, γιατί ο μπάρμπας μου τους αντιλήφθηκε εγκάρως, καθώς ήταν ταμπουρωμένος στην είσοδο του σπιτιού που ήλεγχε και την είσοδο της καλύβας που βρίσκονταν τα ζώα και τα τρόφιμα. Δύο από τους ληστές είχαν φτάσει στην είσοδο της καλύβας και οι άλλοι δεξιά και αριστερά. Τότε ο μπάρμπας μου, μη έχοντας άλλη επιλογή, πυροβόλησε στον αέρα δυο φορές και τους είπε να απομακρυνθούν από τη καλύβα, γιατί δεν είχε πρόθεση να τους σκοτώσει, καίτοι βρισκόταν σε απόσταση μικρότερη των δέκα μέτρων.

Οι ληστές, αιφνιδιασμένοι έπεσαν κάτω και άρχισαν κι εκείνοι να πυροβολούν προς το μέρος του σπιτιού, μέσα στο οποίο βρίσκονταν ο γιος του Βαγγέλης, 14 ετών, η θυγατέρα του Βασιλική, 11 ετών, η γυναίκα του Μαρία και η γιαγιά Βασίλη. Η γυναίκα του μπάρμπα μου, πετάχτηκε εγκαίρως έξω, επιτέθηκε σε έναν ληστή που τον είχε αιφνιδιάσει, του πήρε το όπλο και το έστρεψε εναντίον του. Προσπάθησε να πυροβολήσει, αλλά το όπλο ήταν ασφαλισμένο και ο ληστής βρήκε την ευκαιρία, μετά από πάλη, να πάρει το όπλο του. Τη χτύπησε με αυτό στο κεφάλι και την τραυμάτισε.

Οι ληστές, αφού είδαν ότι είχαν αποτύχει, με ένα σφύριγμα αποχώρησαν, ανέβηκαν επάνω στο τιοιμαράκι και από εκεί άρχισαν να πυροβολούν προς το σπίτικό από απόσταση 250 μέτρων περίπου. Δυστυχώς μια σφαίρα βρήκε τη μικρή Βασιλική στην καρδιά και το παιδί εξέπνευσε ακαριά. Τραυματίστηκε και ο μπάρμπας μου στο δεξιό πόδι με τέσσερις σφαίρες που δεν τις έβγαλε ποτέ.

Οι ληστές έδωσαν και δεύτερο σύνθημα και αποχώρησαν και οι υπόλοιποι που περίμεναν με τα μουλάρια να φορτώσουν τρόφιμα. Αφού απέτυχαν στου Κοντακτό, δεν εγκατέλειψαν την ...επιχείρηση. Πήγαν στο Καλλιφώνι, μπήκαν σε ένα σταύλο και πήραν μια αγελάδα. Για κακή τους τύχη, ο διοικητής του ζώου, κάποιος Καρακίτσιος, τους αντιλήφθηκε, ξεσήκωσε και τους γείτονες, έβαλαν τις φωνές, και οι ληστές αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν το ζώο και να τραπούν σε φυγή. Στην βιασύνη τους όμως, εκείνου που έσερνε την αγελάδα τού έπεισε η γκλίτσα, που είχε γραμμένα επάνω τα αρχικά του: Κ.Κ..

Το επόμενο πρωί ο Καρακίτσιος τηλεφώνησε στην αστυνομία και κατάφτασε επιτόπου ο αποσπασματάρχης Κατσίφας. Υποψιασμένος ο αποσπασματάρχης για το πραγματικό ονοματεπώνυμο του Κ.Κ., πήρε τη γκλίτσα, την πέταξε στο δρόμο, μπροστά στο σπίτι του ύποπτου και είπε στα παιδιά που έπαιζαν εκεί: "Βρήκα μια γκλίτσα, μήπως ξέρετε τίνος είναι;"

-Αυτή η γκλίτσα είναι του πατέρα μας, απάντησαν τα παιδιά.

Ο Κατσίφας συνέλαβε τον Κ.Κ. και τον πήγε στην Υποδιοίκηση Χωροφυλακής Καρδίτσας, λόγω αρμοδιότητας. Εκεί ο Κ.Κ. έφαγε αρκετό ξύλο, αλλά κράτησε το στόμα του κλειστό, καίτοι του είχαν σπάσει το ένα πόδι. Στη συνέχεια τον μετέφεραν φρουρούμενο στο νοσοκομείο της Λάρισας, γιατί στην Καρδίτσα δεν υπήρχε χειρουργος ορθοπεδικός, με την παραγγελία να συνεχίσει τις ανακρίσεις το αρμόδιο εκεί Αστυνομικό Τμήμα. Διοικητής του Αστυνομικού Τμήματος Λάρισας ήταν ο μοιραρχος Μιχάλης Παπαστεργίου από το χωρίο μας. Ο Παπαστεργίου έθεσε στον Κ.Κ. ευθέως το κρίσιμο ερώτημα:

-Αν θέλεις να σε βάλω αμέσως στο χειρουργείο, θα μου πεις ποιοι ήταν οι συνεργάτες σου στις ληστείες Κουμπούρα και Κοντακτό;

Ο Κ.Κ., μη έχοντας άλλη επιλογή, αφού από το χειρουργείο εξαρτιόταν η ζωή του, ομολόγησε τα πάντα. Είπε ότι ο αρχηγός της συμμορίας ήταν από την Απιδία, δύο ληστές ήταν από το Παλιούρι, τρεις άλλοι από το Καλλιφώνι. Επίσης ομολόγησε ότι ήταν και δύο Ραχουλιώτες, οι οποίοι γνώριζαν ότι ο μπάρμπας μου, Βασίλης, είχε όπλο και ότι τα βράδια κοιμόταν στον αχυρώνα.

Ο Παπαστεργίου έβαλε αμέσως τον Κ.Κ. στο χειρουργείο και η εγχείρηση ήταν επιτυχής, αλλά έπαθε μόλυνση και σε 37 μέρες πέθανε. Η δικογραφία επιστράφηκε στην Υποδιοίκηση Χωροφυλακής Καρδίτσας περαιωμένη ότι εξιχνιάσθηκαν και οι δύο ληστείς: Κουμπούρα και Κοντακτό. Η Χωροφυλακή απέστειλε τη δικογραφία στην Εισαγγελία Καρδίτσας, η οποία εξέδωκε εντάλματα συλλήψεως των κατηγορουμένων, αλλά κανείς από εκείνους δεν συνελήφθη, διότι άλλοι πήγαν στο αντάρτικο του ΕΛΑΣ και άλλοι φυγοδικούσαν. Άλλωστε, στην Κατοχή όλες οι υπηρεσίες υπολειτουργούσαν. Τελικά, η δικογραφία μπήκε στο αρχείο, χωρίς δίκη.

Υ.Γ. Τα ανωτέρω στοιχεία για το συμβάν και με πλήρη ονοματεπώνυμα των ληστών και των συνεργατών τους μού τα γνωστοποίησε με επιστολή του ο εξάδελφός μου Βαγγέλης Κοντακτός, αδελφός της αδικοχαμένης αδελφής του Βασιλικής. Όσον αφορά στα ονόματα των ληστών και των συνεργατών τους, αυτά τα είχε πάρει ο μπάρμπας μου Βασίλης, δια του δικηγόρου του, από τον διοικητή της Υποδ/στης Χωροφυλακής Καρδίτσας, μοιραρχος Σακελλαρίου, ο οποίος, μετά από δύο χρόνια, σφαγίαστηκε από τους αντάρτες του ΕΛΑΣ στο νοσοκομείο Κορίνθου, όπου νοσηλευόταν.-

Σημείωση της Σύνταξης: Τα ονοματεπώνυμα των ληστών βρίσκονται στη διάθεση της εφημερίδας Διυτικών, αφού δεν έγινε δίκη για ν' αποδειχθεί και νομικά η ενοχή τους, δεν μπορούμε να τα δημοσιεύσουμε.

Εντγκάρ Κινέ (Edgar Quinet)

Ένας Γάλλος φιλέλληνας που μίλησε τη γλώσσα της αλήθειας για την Ελλάδα

Συνέχεια από τη σελ. 1

στα γεγονότα θα ομολογήσει ότι ποτέ κανένας λαός δεν είχε φτάσει τόσο κοντά στο θάνατο. Γιατί απαιτούμε απ' αυτόν τον πληγωμένο τη δύναμη που εμείς οι ίδιοι δεν έχουμε; Ζει. Κι αυτό ήταν λογικά ανέλπιστο. Άλλα η Ελλάδα, λένε, γιατί δεν έφτασε στα ποθητά αποτελέσματα που περίμενε κανείς από τις επαναστάσεις της; Μόλις όρθωσε το ανάστημά της, να την που σωριάζεται και πάλι. Αποτέλεσε αδρανεί.

Ποιος το λέει αυτό; Εμάς θα θέλαμε να μας κατακρίνουν με τέτοια λόγια; Για πέστε μου ένα έθνος της Ευρώπης που δεν είχε τις πτώσεις του; Και ποιο απ' αυτά είναι αναμάρτητο για να ρίξει τον λίθο στην Ελλάδα; Η Ευρώπη, που κατηγορεί τον Ελληνικό λαό, του έχει ξεπληρώσει όλα όσα του όφειλε; Του παραστάθηκε μόνο την τελευταία στιγμή; Από τότε όμως τι έχει κάνει;¹.....

Θα έλεγε κανείς πως μιλάμε για το παρόν. Μνήμη Εντγκάρ Κινέ, λοιπόν, που μια όμορφη άνοιξη σαν αυτή περιπάτησε το Μοριά χαρίζοντάς μας τις ωραιότερες ίσως περιγραφές της ελληνικής φύσης και - κατ'εμέ - ένα αριστοτεχνικό ψυχογράφημα των πληγωμένων, επαναστατημένων Ελλήνων.

*Η Τιτίκα-Μαρία Σαράτσ

Οι αλλεργίες της άνοιξης

Η άνοιξη δεν είναι το ίδιο ευχάριστη για όλους. Σε κάποιους δημιουργεί διάθεση για βόλτες στη φύση και άλλους τους κλείνει στο σπίτι με μάτια και μύτη που "τρέχουν", βήχα και δυσκολία στην αναπνοή. Αν ανήκουμε στη δεύτερη κατηγορία, καιρός να επισκεφτούμε έναν αλλεργιολόγο. Μέχρι τότε, ας διαβάσουμε το κείμενο που ακολουθεί, για να βρούμε τις απαντήσεις στις πιο συνηθισμένες απορίες σχετικά με τις αλλεργίες της άνοιξης και να είμαστε υποψιασμένοι.

Μπορώ να γίνω ξαφνικά αλλεργικός;

Φυσικά. Άλλωστε, δεν κληρονομούμε τις ίδιες τις αλλεργίες, αλλά την προδιάθεση να αναπτύξουμε κάποια αλλεργία. Για να συμβεί αυτό, πρέπει να συνυπάρχουν παράγοντες ενδογενείς (π.χ. κάποια ορμονική αλλαγή, όπως συμβαίνει στην εγκυμοσύνη) και εξωγενείς (π.χ. στρες), καθώς φυσικά και η επαφή με το κατάλληλο αλλεργιογόνο. Διαφορετικά, είναι πιθανό η αλλεργική προδιάθεση να μην εκδηλωθεί ποτέ. Μπορεί επίσης κάποιος να μην εκδηλώσει αλλεργία μέχρι τα πρώτα χρόνια της ενήλικης ζωής του (που είναι το πιο σύνηθες), αλλά πολύ αργότερα (π.χ. στην ηλικία των 40 ή των 50 ετών), γιατί τότε συνέτρεξαν οι διάφοροι παράγοντες.

Ποια είναι τα συμπτώματα των ανοιξιάτικων αλλεργιών;

Έχουμε καταρροή, η μύτη "τρέχει", φτερνιζόμαστε συνεχώς, νιώθουμε μπούκωμα και αίσθηση φαγούρας στα μάτια, τη μύτη, τον λαιμό, τα αυτιά και τον ουρανίσκο, αναπνέουμε με ανοιχτό το στόμα γιατί η μύτη έχει κλείσει, μας γαργαλάει ο λαιμός μας και βήχουμε. Αυτά είναι τα βασικότερα συμπτώματα της αλλεργικής ρινίτιδας, η οποία συνήθως συνυπάρχει με την επιπεφυκίτιδα, όπου τα μάτια κοκκινίζουν, δακρύζουν, εμφανίζουμε φαγούρα και συχνά φωτοφοβία. Σε πιο βαριές περιπτώσεις μπορεί να εμφανιστεί έντονος βήχας, συριγμός στην αναπνοή ή "βράσιμο" στο στήθος και αναπνευστική δυσκολία, η οποία ενδεχομένως να μας οδηγήσει και στο νοσοκομείο. Σε αυτή την περίπτωση μιλάμε για αλλεργικό άσθμα.

Πώς θα καταλάβω ότι πρόκειται για αλλεργία και όχι για συνάχι;

Πράγματι, τα συμπτώματα της αλλεργικής ρινίτιδας θυμίζουν ένα απλό κρυολόγημα και μπορεί να μας παραπλανήσουν. Ωστόσο, στην περίπτωση μιας ίωσης αισθανόμαστε επιπλέον κακουχία και ακεφιά, έχουμε έντονους πόνους στους μυς και στα οστά και κάποιες φορές ανεβάζουμε πυρετό, ενώ στην περίπτωση της αλλεργίας το πιο χαρακτηριστικό σύμπτωμα είναι ο έντονος κνησμός στα μάτια, τα αυτιά, τη μύτη, τον λαιμό, τον ουρανίσκο, ακόμα και τον φάρυγγα. Μία ακόμα διαφορά μεταξύ αλλεργίας και ίωσης είναι η διάρκειά τους. Αντίθετα με τις περισσότερες ίωσεις, που κρατάνε 3-4 ημέρες, οι αλλεργίες της άνοιξης ξεπερνούν τις 20-30 ημέρες.

Τι φταίει;

Τα κυριότερα αλλεργιογόνα της άνοιξης σχετίζονται με τη βλάστηση και την αναπαραγωγική ιδιότητα των φυτών που λαμβάνει χώρα αυτή την περίοδο. Οι μεγαλύτερες κατηγορίες των αλλεργιογόνων της άνοιξης είναι οι εξής:

- **Η γύρη του φυτού ελξίνη** η φαρμακευτική ή Parietaria (ονομάζεται επίσης περδικάκι, παρθενούλι, αγριοβασιλικός κ.ά.), που ανθίζει συνήθως από τον Μάρτιο έως και τον Ιούνιο, ενώ εμφανίζεται και πάλι (με μικρότερη ένταση) το φθινόπωρο.

- **Η γύρη από τα άγρια σιτηρά**, τα γρασίδια και τα καλλιεργημένα δημητριακά, που ανθίζουν στα μέσα προς τέλη Μαρτίου μέχρι και τέλη Μαΐου περίπου, ενώ υπάρχουν και καλοκαιρινά φυτά της οικογένειας, όπως η αγριάδα, η μουχρίτσα και το καλαμπόκι.

- **Η γύρη της ελιάς**, που ανθίζει συνήθως τέλη Απριλίου μέχρι και τέλη Μαΐου.

- **Το ελληνικό κυπαρίσσι**, που η μεγάλη του ανθοφορία είναι τον Ιανουάριο και τον Φεβρουάριο.

- **Τα ακάρεα της οικιακής σκόνης**, ειδικά κατά τις μέρες που η θερμοκρασία δεν είναι πολύ χαμηλή και η υγρασία αυξάνεται.

- **Οι μύκητες**, που πολλαπλασιάζονται εξαιτίας της υψηλής θερμοκρασίας, καθώς και της αυξημένης υγρασίας και βλάστησης.

Πρέπει να πάρω φαρμακευτική αγωγή;

Φυσικά. Αν η αλλεργία που μας ταλαιπωρεί είναι διεγνωσμένη (π.χ. οφείλεται στη γύρη της ελιάς), ο αλλεργιολόγος μπορεί να μας συστήσει μια θεραπεία (γνωστή ως θεραπεία πρόληψης), η οποία πρέπει να ξεκινά τουλάχιστον μία εβδομάδα πριν αρχίσουν να δρουν τα συγκεκριμένα αλλεργιογόνα στην ατμόσφαιρα. Έτσι, ο οργανισμός είναι έτοιμος να αμυνθεί. Ο γιατρός εξαπομικεύει την αγωγή αξιολογώντας το πρόσφατο ιστορικό μας (π.χ. την ένταση των συμπτωμάτων της προηγούμενης χρονιάς).

Αν δεν ακολουθήσω κάποια θεραπεία, υπάρχει πρόβλημα;

Ναι. Η φαρμακευτική αγωγή, πέρα από την ανακούφιση των συμπτωμάτων, έχει ως στόχο και την πρόληψη τυχόν επιπλοκών, όπως είναι η χρόνια ρινίτιδα, η ιγμορίτιδα και η ωτίτιδα (ιδιαίτερα στα παιδιά). Στο άσθμα επίσης η έγκαιρη και ορθολογική θεραπευτική αντιμετώπιση μπορεί να προλάβει χρόνιες μη αναστρέψιμες βλάβες, αλλά και κρίσεις άσθματος, που είναι δυνατό να μας οδηγήσουν στο νοσοκομείο και πολύ σπάνια να απειλήσουν ακόμα και τη ζωή μας.

Μπορώ να απαλλαγώ οριστικά από τις αλλεργίες;

Η ριζική θεραπεία των αλλεργιών ονομάζεται ανοσοθεραπεία ή απευασθητοποίηση. Ουσιαστικά, ο ασθενής εκτίθεται τακτικά σε μικρές, προοδευτικά αυξανόμενες δόσεις από το αλλεργιογόνο που προκαλεί αντίδραση στον οργανισμό του. Στόχος είναι να συνηθίσει το ανοσοποιητικό του σύστημα το αλλεργιογόνο και σταδιακά να μειωθεί η αλλεργική αντίδραση, μέχρι να γίνει μηδενική (ανοσολογική ανοχή). Η διαδικασία αυτή γίνεται με δύο τρόπους. Η πρώτη επιλογή είναι οι υποδόριες ενέσεις, που γίνονται μία φορά την εβδομάδα τους πρώτους μήνες και μία φορά τον μήνα στη συνέχεια.

Η δεύτερη εκδοχή αναφέρεται σε υπογλώσσιες σταγόνες, που δίνονται αρχικά σε καθημερινή βάση. Η ανοσοθεραπεία διαρκεί 3-5 χρόνια, ενώ κατά το διάστημα αυτό τα συμπτώματα είναι εμφανώς μειωμένα. Βασικά πλεονεκτήματα της μεθόδου είναι:

- 1) Αν έχουμε ρινίτιδα και υποβληθούμε σε ανοσοθεραπεία, μειώνονται οι πιθανότητες να αναπτύξουμε άσθμα. 2) Περιορίζεται η πιθανότητα να αναπτύξουμε αλλεργία και σε άλλα αλλεργιογόνα στο μέλλον. 3) Όταν ολοκληρωθεί η ανοσοθεραπεία, το θεραπευτικό αποτέλεσμα μπορεί να διαρκέσει χρόνια ή και για πάντα. Επιπλέον, όσον αφορά τις εγκύους, αν βρίσκονται σε ανοσοθεραπεία συντήρησης, η οποία προχωρά καλά, δεν χρειάζεται να τη διακόψουν ούτε κατά την ευαίσθητη περίοδο του πρώτου τριμήνου.

Συχνά ενοχοποιούμε το πεύκο για τις αλλεργίες που μας ταλαιπωρούν. Οι ειδικοί, όμως, εξηγούν ότι το πεύκο ευθύνεται για εξαιρετικά μικρό ποσοστό αλλεργιών

Της Μυρτώς Αντωνοπούλου, από το Internet

Ο ΧΟΡΟΣ ΤΟΥ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ

Από τον Δημήτριο Αινιάνα,
Βιογράφο του στρατηγού (1834)

Στα Γιάννινα, τον καιρό του Αλήπασα, ο Καραϊσκάκης, νέος ακόμα, χόρευε μια φορά με άλλα παλικάρια. Ενώ έσερνε, μπροστινός, τον τσάμικο, κι έκανε πολλές γύρες στον τόπο, όπως λεν, πέρασε την ίδια στιγμή, ο

Μουχτάρ πασάς, γιος του Αλήπασα. Η φουστανέλλα του Καραϊσκάκη σηκώθηκε τον ανήφορο και φάνηκαν τα πλιάτσικα. Ο Μουχτάρ πασάς πειράχτηκε. Πήγε στον πατέρα του και παραπονέθηκε. Κράζει τότε ο Αλήπασας τον Καραϊσκάκη και του λέει:

-Τι έκαμες, ωρέ Παλιόγυφτο, στο γιο το δικό μου;

-Τίποτα, πασά μου, λέει ο Καραϊσκάκης. Δεν τόθελα. Χόρευα κι έκαμα έτσι μια φορά... (κι έφερε μια γύρα). Τότε πέρναγε ο γιος σου, ο Μουχτάρ πασάς, και θύμωσε. Τι φταίω 'γω, ο μαύρος;

-Πώς έκαμες, ωρέ μπίρο μ;

-Έτσι, πασά μου...

-Κάμε το άλλη μια φορά, ωρέ Γιώργο!

Μπράβο, ωρέ Γιώργο! Άντε τώρα.

Ο Βελούλας

(Δημοτικό)

Ποιος έχει αράδα σήμερα
να βγει στο καραούλι;
Βελούλας είναι σήμερα να βγει στο καραούλι.
Βελούλα μ' πρόσεξε καλά,
μας έχουν προδομένους.
Εψές είδα ένα όνειρο πικρό φαρμακωμένο.
Είδα μαντήλια κόκκινα

Ο προμαχώνας του μικρού παιδιού ήταν το δίπτο σπίτι στην άκρη τού επάνω μαχαλά, με αυλόγυρο ζωσμένο κατά το πλείστο του από μπλάνες (ξύλινος φράχτης με ξυλο-σανίδες μυτερές στην κορυφή τους) και ένα χαλιά από πέτρες στο πίσω του μέρος. Στο επάνω πάτωμα είχε τον οντά (ένα δωμάτιο-κρεβατοκάμαρα) με τον μπουχαρί του, τον υπόλοιπο ελεύθερο και ακατασκεύαστο χώρο και το ξύλινο μπαλκόνι. Στο ισόγειο ήταν το κατώ για τις γίδες και τις κότες, ενώ ο υπόλοιπος λασπο-αλειμμένος χώρος αποτελούσε την κουζίνα με την τάβλα και τα σκαμνιά.

Μαζί με τρία ακόμα σπίτια οριοθετούσε το χωριό απ' τη Νότιο-Δυτική του πλευρά - προς τα βουνά, έχοντας προχωρημένο φυλάκιο και Προστάτη το εκκλησάκι της Παναγίας με τις πελώριες κουτσοποιές ολόγυρα.

Με προσανατολισμό Βορειανατολικό έβλεπε λοξά αριστερά τα προαναφερόμενα σπίτια κι απ' τα δεξιά άλλα τρία σπίτια παραπέρα. Όλα μαζί αποτελούσαν μια όμορφη, φιλόξενη και αλληλέγγυα μικρογειτονία.

Στο πίσω μέρος υπήρχε ένας γαϊδουρόδρομος και καμιά δεκαπενταριά μέτρα πιο πίσω ανυψωνόταν απότομα το επιβλητικό βραχώδες ύψωμα, ο Κουκουρεύτος.

Τον Κουκουρεύτο τον επισκέπτονταν συχνά τα γύδια. Γι' αυτό και η αραιή του βλάστηση. Σφάκες, κουτσουπιές, κουκουρέτσες, γαύρος και τσιουτσουραβδιές τα κυρίαρχα δέντρα και φυτά, και, ανάμεσά τους και στις σχισμές των βράχων, ασπρόκολοι και σουσουράδες. Υπάρχουν ακόμα στην πλαγιά του βράχου τα μονοπάτια (απάτητα τώρα), αλλά και οι θεόρατες, όπως φάνταζαν στο μάτι του μικρού παιδιού, σπιτιλιές, που δεν είναι παρά μικροσχισμές-πτυχώσεις των βράχων.

Το πίσω ξύλινο και απροστάτευτο μπαλκόνι αγνάντευε τον Κουκουρεύτο και την παραπέρα μικρογειτονία που αποτελούσε κι αυτή μέρος του καθημερινού ενδιαφέροντος.

Μπροστά απ' τη ρούγα του σπιτιού πέρναγε ο κύριος δρόμος - επίπεδος, χωματένιος και με αρκετές πέτρες, που αποτελούσε τη φυσική είσοδο-έξοδο του επάνω κυρίων μαχαλά προς ένα μέρος μιας ντάμκας(ευρεία εδαφική περιοχή) - ένα σημαντικό μέρος τοποθεσιών συνδεδεμένων άμεσα με την καθημερινή ενασχόληση των κατοίκων, και η οποία διακρινόταν για τα ονομαστά Ιστορικά και Θρησκευτικά Μνημεία, καθώς και τις πλούσιες πηγές, τα κήπια και τις γαλαχτερές στρούγκες.

Το μπροστινό μπαλκόνι του σπιτιού έβλεπε το χωριό Τιτάι (Λαμπερό) και το Παλιόκαστρο, αν άφηναν οι θεόρατες κουτσουπιές της Παναγίας, και ακριβώς μπροστά του τον Παλιαλιά.

Μπροστά του δεν υπήρχαν άλλα σπίτια. Ένας μεγάλος επίπεδος και ακαλλιέργητος τόπος ήταν ανάμεσα στα προαναφερόμενα αριστερά και δεξιά σπίτια, που το κέντρο του ήταν φαγωμένο κι είχε κάποιον άμμο απ' το καθημερινό κύλισμα των αδέσποτων γαϊδουριών, μουλαριών ή αλόγων και που όταν έβρεχε μεταβαλλόταν σε λασπόνερο κατάλληλο για το μπάνιο των γουρουνιών. Μετά το χωράφι αυτό, υπήρχε ένας πέτρινος φράχτης (Ερολιθιά), κατά το πλείστο σαρισμένος, με κάνα-δυο ανοίγματα, και αμέσως μετά ένα αλώνι απ' τους αγνάντευες προς την περισσότερη βόρεια και ανατολική κτηματική περιουσία του χωριού, το ανατολικό κομμάτι της Πεδιάδας της Θεσσαλίας, ακόμα και το τραίνο έβλεπες με καλό καιρό.

Οι δρόμοι γύρω απ' το σπίτι, αλλά και η μικρογειτονία, συγκέντρωναν πρώι και βράδυ την ιδιαίτερη προσοχή των χωριανών, καθώς, πέρα απ' τις άλλες τους δουλειές, το πρώι ξεπροβόδιζαν τα ζωντανά τους για τη γιδοβίτσα και τη γελαδαριά και αργά το απόγευμα τα υποδέχονταν και πάλι.

Αποτελούσε τον απογευματινοβραδινό περίπατο των νέων, αλλά και μεγαλύτερων, κυρίων ανδρών, τον δρόμο των μικροκοινωνικών επαφών. Μαζί με τη συνέχεια βραχώδη έκταση της Παναγίας, αποτελούσε για τα μικρά παιδιά, και ανάλογα με την ηλικία τους, την

Ο προμαχώνας του μικρού παιδιού

Πριν 60 και πλέον χρόνια

του Πέτρου Σερ.Παπαζαρκάδα*

Στρατηγού ε.α. - συγγραφέα-ποιητή
μέλος της Ένωσης Ελλήνων Λογοτεχνών

προέκταση των παιχνιδιών τους (Κρυφτό, Τσιλίκα, Στεφάνι, Κουτσό, Σβούρα, Τριώτα και Εννιάρα, αναζήτηση φωλιών, κυνήγι της Σταρήθρας, καβαλαρία γουρουνιών-κατσικιών ή και αδέσποτων γιαϊδάρων, αναμέτρηση με την κλώσα και τα κλωσοπούλα της κ.λπ.). Στη μικρογειτονιά κυριαρχούσαν κατά τη διάρκεια της ημέρας οι κότες, τα γουρούνια, οι γάτες και κάνας σκύλος. Που και που έβλεπες κάνα ηλικιωμένο και πολύ μικρά παιδιά. Γιατί οι μεγαλύτεροι ήταν σε δουλειές έχω απ' το χωριό και τα περισσότερα παιδιά στο Σχολείο.

Η επιστροφή της Γιδοβίτσας και της Γελαδαριάς σημάδευαν καθημερινά τη βραδινή φουσκωθαλασσιά, όπου άνθρωποι και ζώα αντάμωναν για την αμοιβαία περιποίηση πριν τον ύπνο. Λογής-λογής ήχοι πρόσδιναν στο θέαμα μιαν ιδιαίτερη αίσθηση. Γαυγίσματα, ειδώνειδών βελάσματα, σκουξίματα γουρουνιών, κακαρίσματα πριν κλείσουν τα κοτέστια, κάποια γκαρίσματα που διανθίζονταν απ' τις φωνές των κουρασμένων απ' την ολοήμερη προσπάθεια χωριανών, οι οποίοι προσπαθούσαν ανεμίζοντας την γκλίτσα να ξεκόψουν τα ζωντανά τους απ' το κοπάδι. Συγχορδία ήχων που ο τόνος τους κρατιόταν παράλληλα από μια ολόκληρη ορχήστρα από κουδούνια, κυπριά και τσοκάνια.

Οι οδοιπορούντες παραμέριζαν, σταματούσαν το κουβεντολόι και εκστασιάζονταν μπροστά στο θέαμα που πρόσφερε η πρόσκαιρη συνάθροιση και στην οποία συμμετείχε και η μύτη, καθώς αναγκαστικά δοκίμαζε τις μεθυστικές μυρουδιές που ανέδιδε ο συρφετός. Κι αν ήταν η περίοδος του μαρκαλίσματος, τότε η μυρουδιά του τράγου γινόταν πιο δελεαστική. Σαν έγερνε ο ήλιος και η νύχτα άπλωνε τους πρώτους της ίσκιους αναζητώντας το δικό της μερτικό, οι χωριανοί μα και τα ζωντανά τους συμμαζεύονταν ανάλογα στα σπίτια, στις καλύβες και στους αυλόγυρους. Άναβαν σιγά-σιγά οι λάμπες και τα καντήλια που οι φλόγες τους τρεμόπαιζαν μες στο σκοτάδι μορφοποιώντας τις σκιές ανάλογα με τις ματιές.

Κι όσο προχωρούσε η ώρα και σκοτείνιαζε, ο περίπατος περιορίζοταν στις πλατέες, τα πεζούλια και τα έξι μαγαζοκαφενεία.

Το μάζεμα και η περιποίηση των ζώων, το άρμεγμα, η προσωπική καθαριότητα, η αγωνιώδης προσπάθεια για λίγο νερό με τη βαρέλα στην πλάτη ή λαήνιαστάμνες στον ώμο (αφού η μόνη και μοναδική στο είδος της βρύση, η Συμιάμ, ήταν αρκετά μακριά) και το βραδινό φαγητό κρατούσαν σε διαρκή κίνηση όλα τα μέλη της οικογένειας, απ' τον παππού και τη μανιά ως και τα εγγόνια.

Τα χελιδόνια απ' τις φωλιές τους γίνονταν κι αυτά μάρτυρες όλων των τελευταίων κινήσεων των σπιτονυκοκυραίων, ενώ τα αχόρταγα σπουργίτια κούρνιαζαν πια στα κεραμίδια συμπληρώνοντας με μικροτσακωμούς-τιτιβίσματα την ολοήμερη προσπάθεια.

Τα χελιδόνια απ' τις φωλιές τους γίνονταν κι αυτά μάρτυρες όλων των τελευταίων κινήσεων των σπιτονυκοκυραίων, ενώ τα αχόρταγα σπουργίτια κούρνιαζαν πια στα κεραμίδια συμπληρώνοντας με μικροτσακωμούς-τιτιβίσματα την ολοήμερη προσπάθεια.

Αρκετά ενωρίς έσβηναν και τα καντήλια στα σπίτια μιας κι έπρεπε να ξανανάψουν σιμά στις τρεις το πρωί για τον τραχανά και το κυνήγι της ημέρας. Χρόνος να μην πάει χαμένος...

Καθώς όλα ησύχαζαν, τη νυχτιά και την ηρεμία της έσπαγαν που και που το γαύγισμα κάποιου σκύλου, το κάποιο σκούξιμο γάτας, το κράξιμο κάποιου νυχτοπουλιού και ίσως η φασαρία στο κοτέστι απ' το ζύγωμα της αλεπούς.

Ήταν αρκετά δύσκολα για ένα μικρό παιδί να κινείται νύχτα στην άκρη του χωριού. Έπρεπε, ξεκόβοντας απ' την κοντινή Πλατέα, να προσέχει και να φυλάγεται απ'

τους ίσκιους που γίνονταν πιο σκοτεινοί και πιο απειλητικοί πέρα απ' τα ακρινά σπίτια.

Το φεγγάρι και η αστροφεγγιά διευκόλυναν ασφαλώς. Αν το σκοτάδι, όμως, ήταν βαθύ, κι αν συνάμα είχε αντάρα ή έβρεχε, τότε τροχάδην προς το κονάκι αψηφώντας νερά, πέτρες, λάσπες και βουνιές. Σιγανό-προσεκτικό βάδισμα μόνο στον χώρο που παραμόνευε κάνα σκυλί και μετά λάκισμα και πάλι.

Η ιδιαίτερη αυτή εγρήγορση και προφύλαξη έγινε συνήθεια με τον χρόνο. Τα τεντωμένα νεύρα χαλάρωναν μόνο όταν έκλεινε από μέσα η πορτοξυλιά. Το φως του καντηλιού στο σπίτι έβαζε την καρδιά στη θέση της.

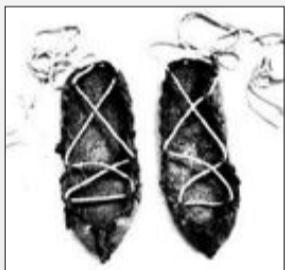
Κανένας δεν μπορούσε να δρασκελίσει τον φράχτη.

Τους συγχωριανούς - συγγενείς και μη - τους διέκρινε μια ζηλευτή αλληλεγγύη προστασίας της μικρής κοινωνίας τους και του βιου τους. Και τα παιδιά, όσο μικρά κ

Τον παλιό καιρό, και ως τα μέσα του περασμένου αιώνα, η αγορά δεν είχε την αφθονία των υποδημάτων που υπάρχουν σήμερα και μάλιστα σε τιμές προσιτές. Τότε όλα τα παπούτσια ήταν χειροποίητα και κατασκευάζονταν από ντόπιους τσαγκάρηδες που είχαν τα καταστήματά τους σε κεντρικά σημεία της πόλης. Οι χωριανοί μας τα παλαιότερα χρόνια φορούσαν τα λεγόμενα "κουντούρια", είδος τσαρουχιού χωρίς φούντες, δίσολο, με πρόκες. Τα παπούτσια εκείνα κατασκευάζονταν στο χωριό, από ντόπιους τσαγκάρηδες. Οι ίδιοι μπάλωναν και τα παλιά παπούτσια των χωριανών, που δεν εννοούσαν να τα αποχωριστούν, πριν διαλυθούν τελείως. Μετά τον πόλεμο, που οι χωριανοί άρχισαν να φορούν και σκαρπίνια, σχεδόν όλοι τα παράγγελνα στο συγχωριανό μας Κώστα Ζαχαρή, που είχε το εργαστήριο του στη Νέα Αγορά της Καρδίτσας.

Η τιμή των παπούτσιών ήταν τσουχτερή, ο κόσμος φτωχός και το χρήμα δυσεύρετο. Έτσι, κατάφευγαν στον τσαγκάρη για καινούργια παπούτσια μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, κυρίως όταν επρόκειτο οι νέοι να γίνουν γαμπροί. Μ' εκείνα τα γαμπριάτικα παπούτσια οι περισσότεροι περνούσαν όλη τη ζωή τους, τα φύλαγαν σαν κόρη οφθαλμού και τα φορούσαν μόνο στα πανηγύρια, στους γάμους και σε εξαιρετικές περιπτώσεις. Υπήρχαν κι κείνοι που δεν είχαν περάσει ποτέ την πόρτα του τσαγκάρη. Αυτοί πορεύονταν με τα γουρνοτσάρχα (γουρουνοτσάρουχα) και στα νεότερα χρόνια με τα "σουλούκια" (παπούτσια κατασκευασμένα από λάστιχα αυτοκινήτων) ή τα γνωστά σ' εμάς τους παλαιότερους "καουτσούκια αλυσίδας".

Τα γουρνοτσάρχα

Τα γουρνοτσάρχα κατασκευάζονταν από ακατέργαστο δέρμα γουρουνιού και για την κατασκευή τους δεν χρειαζόταν ειδικός τεχνίτης. Η τέχνη αυτή μεταδιδόταν από γενιά σε γενιά και καθένας έκανε μόνος τα τσαρούχια του. Το μυστικό της κατασκευής τους το περιγράφει με λεπτομέρεια ο Κώστας Γκέκας στην εφημερίδα: "Η ΟΞΥΑ":

"Εκείνα τα χρόνια, όπως οι πιο παλαιοί γνωρίζουν, τα γουρούνια τα σφάζαν τις γιορτές των Χριστουγέννων. Αφού τα γδέρνανε, απλώνανε το δέρμα επάνω σε τάβλες, και το τεντώνανε να μην έχει ζάρες. Όταν έκρινε ο κάθε νοικοκύρης ότι το δέρμα είναι έτοιμο για τα τσαρούχια, το έπαρνε και το έβαζε στο πάτωμα για να το κόψει σε λωρίδες (φασκές). Να σημειωθεί ότι για να γίνει ένα γουρουνοτσάρουχο χρειάζονται α) μια λωρίδα 25 με 30 πόντους μήκος και β) 17 με 18 πόντους φάρδος (πλάτος) ανάλογα και για ποιόν ήταν. Βάζανε το τομάρι στο πάτωμα πάρνανε μια πήχυ ή μια τάβλα ίσια, μετρούσανε τους 17 ή 18 πόντους πλάτος. Το χαράζανε και με ένα κοφτερό μαχαίρι το κόβανε από τη μια άκρη στην άλλη. Το μήκος της λωρίδας ήταν ανάλογα με το γουρούνι, αν ήταν μεγάλο έβγαζε μακριά λωρίδα αν ήταν μικρό έβγαζε μικρή. Από μια λωρίδα μπορούσαν να βγάλουν δύο ζευγάρια γουρουνοτσάρουχα.

"Αφού τα κόβανε το βάζανε σε έναν κουβά ή σε μια σκάφη με νερό όλη τη νύχτα να μαλακώσουν. Αφού πρώτα τα είχαν κόψει στο μέγεθος που αναφέραμε πιο πάνω, το κάθε τσαρούχι το ξυρίζανε γύρω γύρω για να μπορούν να κάνουν τις τρύπες. Από κάτω αφήνανε τις τρύχες, για να μην γλιστράνε στο χιόνι. Διπλώνανε το τσαρούχι στη μέση και κόβανε τη μύτη από μπροστά λοιξά. Το δε πίσω μέρος δηλαδή τη φτέρνα την κόβανε στρογγυλά, για να εφαρμόζει στο πόδι μετά το ράψιμο. Λωρίδες βγάζουνε και μικρές για το ράψιμο του τσαρούχιού οι οποίες ήταν σαν τα σημερινά δερμάτινα κορδόνια. Αρχίζανε το ράψιμο από μπροστά δηλαδή από τη μύτη και μάλιστα τη μύτη τη ράβανε διπλά για να κρατεί. Μετά αρχίζανε το ράψιμο γύρω - γύρω σουρώνοντας για να πάρει το τσαρούχι τη φόρμα του. Όταν τελειώνανε το ράψιμο βάζανε και δυο λωρίδες για να δένουν το τσαρούχι".

Τα γουρνοτσάρχα τα φορούσαν κυρίως το χειμώνα, γιατί το καλοκαίρι ξεράνονταν και δεν φοριόνταν. Από εκεί βγήκε και η γνωστή φράση: "Εγινε η γλώσσα μου τσαρούχι! Τα φορούσαν όμως και στο όργανα, αφού πρώτα τα έβαζαν από το βράδυ σ' έναν κουβά με νερό για να μαλακώνουν. Έξω από την πόρτα του αγροτόσπιτου υπήρχε ένα μάνταλο. Εκεί κρεμούσαν τα τσαρούχια, όταν γύριζαν από τη δουλειά, γιατί, αν τα άφηναν κάτω, τα εξαφάνιζαν τα σκυλιά που, όπως ήταν μαλακά, αποτελούσαν γι' αυτά εξαιρετική λιχουδιά!

Άπό τη λαογραφία των τόπων μας

Η ποδεσιά των προγόνων μας

Γράφει ο Λάμπρος Γριβέλλας

Όπως και να το κάμουμε όμως, ούτε το καλοκαίρι ούτε το χειμώνα ήταν υποφερτά.

Τα τσαρούχια

Τα τσαρούχια είναι παραδοσιακά δερμάτινα υποδήματα που κατασκευάζονταν από ειδικούς τεχνίτες. Υπήρχαν τσαρούχια με φούντες ή χωρίς φούντες και ήταν

δίσολα με διπλά βάρδουλα για να κρατούν πρόκες. Τα καθαυτό τσαρούχια είχαν ανασκωμένη τη μύτη, ενώ πίσω ήταν στρογγυλά. Παρεμφερή ήταν και τα κουντούρια, με τη διαφορά ότι εκείνα είχαν στρωτή τη μύτη και δεν είχαν φούντες. Τσαρούχια φορούσαν οι νέοι άνδρες, οι κλεφταρματοί και οι ευκατάστατοί, που περιφανεύονταν για τις μεγάλες φούντες, ενώ τα κουντούρια ήταν για τον απλό λαό. Κουντούρια φορούσαν στο Ζωγόλπι πολλοί και μετά το 1950. Για ένα τόσο διαδεδομένο και προσφιλές υπόδημα, φυσικό ήταν να δημιουργηθούν και πολλές παροιμίες:

"Κοιμάται με τα τσαρούχια" έλεγαν για εκείνον που δεν καταλάβαινε και πολλά πράγματα.

"Βγήκε με τα τσαρούχια". Για τον πρόεδρο ή το βουλευτή που έβγαινε με μεγάλη πλειοψηφία.

"Μικρός διάβολος, τρανά τσαρούχια". Για κάποιον φαινομενικά ασήμαντο που πετυχαίνει σπουδαία πράγματα.

Και μια σκωπική έκφραση για την ανεπρόκοπη νοικοκύρα: "Παστρική καλή η Θοδώρα, το τσαρούχι μες στην πίτα!"

Τα τσαρούχια που χρησιμοποιούνται σήμερα από τους χορευτικούς ομίλους δεν έχουν καμιά σχέση με τα παραδοσιακά. Αυτά κατασκευάζονται από δέρμα τελατίνι κόκκινο και είναι μονόσολα χωρίς πρόκες για να είναι ελαφρά.

Τα ξύλινα παπούτσια της κατοχής

Στην κατοχή στα χωριά μας "δούλευε" το γουρνοτσάρχο. Επειδή όμως και τα γουρνοδέρματα ήταν δυσεύρετα για τους πολλούς, καθένας προσπαθούσε να μπαλώσει την ξυπο-

ληστιά του όπως μπορούσε. Απ' ό,τι γνωρίζω, στο χωριό μας πριν την κατοχή κανένας δεν γνώριζε τα ξυλοπάπουτσα. Αυτή την τέχνη τη δίδαξαν κάποιοι Ιταλοί αιχμάλωτοι που ήταν κατανεμημένοι σε σπίτια χωριανών. Εκείνοι κατασκεύαζαν τα καπτύματα από ξύλο και το επάνω μέρος από καραβόπανο ή άλλο χοντρό ύφασμα. Κάποιοι βελτίωσαν το είδος χωρίζοντας στα δύο τα καπτύματα και συνδέοντας τη σόλα με το τακούνι με λωρίδες από δέρμα ή ύφασμα για να λυγίζει το πέλμα. Έτσι "μπαλώθηκε" πολύς κόσμος εκείνη την εποχή. Σε άλλα μέρη κατασκευάζονταν ολόκληρο το παπούτσι από ξύλο, τέτοια παπούτσια όμως δεν εμφανίστηκαν στον τόπο μας.

Τα σουλούκια (Παπούτσια από λάστιχα αυτοκινήτων)

Τα παπούτσια αυτά εμφανίστηκαν αμέσως μετά το Β' παγκόσμιο πόλεμο στους ορεινούς πληθυσμούς και κατασκευάζονταν από ντόπιους τεχνίτες, αποκλειστικά από παλαιά λάστιχα αυτοκινήτων και τα έλεγαν "σουλούκια". Τα καπτύματα κατασκευάζονταν από το έξω γραμμωτό μέρος του λάστιχου, ενώ το επάνω μέρος από το λεπτό εσωτερικό μέρος που το ξεχώριζεν με φαλτσέτα. Η ραφή γινόταν με σπάγκο ή με σύρμα. Ήταν παπούτσια βαριά, ασουλούπιτα και φοριόνταν μόνο με χοντρά μάλλινα τσουράπια.

Δυστυχώς, δεν κατόρθωσαν να βρω κάποιο ζευγάρι για δείγμα. Ο βίος αυτών των παπούτσιών δεν ξεπέρασε τη δεκαετία και εκπούστηκαν από τα "καουτσούκια αλυσίδας".

Τα "καουτσούκια αλυσίδας"

Ήταν μηχανοποίητα, χυτά ελαστικά υποδήματα, ελαφρά και σουλουπωμένα και δέσποινα στον ορεινό χώρο της πατρίδας μας μέχρι και τη δεκαετία του 1970. Το πλεονέκτημά τους ήταν ότι κρατούσαν τα πόδια στεγνά και η τιμή τους ήταν προσιτή σε όλους. Το μειονέκτημά τους ότι το χειμώνα πάγωναν και το καλοκαίρι έβραζαν:

"Τρύπια τα χοντροτσούραπα, γλιστρούν τα καουτσούκια, το καλοκαίρι βράζουνε και το χειμώνα πάγος"

(www.zwglopi.gr)

Τα πάνινα παπούτσια

Όσοι μαθητές, τη δεκαετία του '50, φορούσαμε το χειμώνα καυτσούκια, παρακαλούσαμε τους γονείς μας να μας αγοράσ

«ΖΩΓΛΟΠΙΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ»

Ακούμε - Κρίνουμε - Προτείνουμε

Ο έλατος του σχολείου μας

Ο δεύτερος έλατος του σχολείου μας δεν άντεξε τη μοναξιά. Ξεράθηκε κι εκείνος ακολουθώντας την τύχη του συντρόφου του. Ο Σύλλογος θα φροντίσει να φυτέψει στη θέση τους δυο νέα έλατα και, όσο αντέξουν.

Οι φίλοι των "Ζ.Χ."

Τα "Ζ.Χ." χάρη στην ποιότητα της ύλης και την πλουραλιστική αντιμετώπιση των ιστορικών γεγονότων της περιοχής μας, απόκτησαν φίλους και εξαίρετους αρθρογράφους από την ευρύτερη περιοχή των Αγράφων, όπως είναι ο **Βασίλης Μαγόπουλος**, οι αδελφοί **Άγγελος και Γιώργος Ζαχαρόπουλοι**, ο **Πέτρος Παπαζαρκάδας**, ο **Μάρκος Παππάς**, η **Σούλα Τόσκα-Κάμπα** κ.ά.

Στο αρχοντικό των Ζαχαροπουλαίων, στην Καστανιά, στο οποίο φιλοξενήθηκαν διάσημες προσωπικότητες της Εθνικής Αντίστασης, την περίοδο της κατοχής.

Μεταξύ των συντακτών της εφημερίδας μας ο **Κων/νος Ζαχαρόπουλος**, υπό το βλέμμα του γενάρχη της οικογένειας Ζαχαρία Ζαχαρόπουλου.

Φαρμακείο
Αποστολία Λ. Κατσιούλα

Τέρμα Ταυρωπού
(δίπλα στο Νοσοκομείο) - Καρδίτσα
Τηλ./fax: 24410 25689 - Κιν.: 6949 720517

ΚΟΥΦΩΜΑΤΑ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ - ΣΙΔΗΡΟΥ
ΘΕΡΜΟΜΟΝΩΤΙΚΑ

ΘΩΜΑΣ ΜΠΑΚΑΤΣΙΑΣ

ΚΑΛΛΙΘΕΟ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
ΤΗΛ.: 24410 81016, 81009
ΚΙΝ.: 6977665475, 6977600717

ΗΛΙΑΚΟΙ ΘΕΡΜΟΣΙΦΩΝΕΣ
MALTEZOS

ΘΕΡΜΟΠΟΜΠΟΙ

ZANKER Γερμανίας - EHT GROUP
ΒΕΗΑ Νορβηγίας

ΛΑΜΠΡΟΣ ΝΤΙΝΟΣ
ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ 29 - ΚΑΡΔΙΤΣΑ

Τηλ.: 24410-23952 Κιν.: 6977393399

Κατι δεν πάει καλά

Με την ύδρευση στο Ζωγρί

Δεν πρόλαβαν να πουν: "δόξα σοι ο Θεός", που είδαν νερό στο σπίτι τους, και είπαν: "Παναγία βόηθα" οι γεωργοκτηνοτρόφοι, κάτοικοι του συνοικισμού Ζωγρί, όταν πήραν στα χέρια τους την ειδοποίηση του Δήμου Καρδίτσας για να καταβάλουν τα τέλη ύδρευσης του 2012. Τα ποσά που καλούνται να καταβάλουν είναι από 100 μέχρι 300 ευρώ, συν τον Φ.Π.Α. Αν λάβουμε υπόψη την οικονομική κρίση και τα -ούτως ή άλλως- πτωχά βαλάντια των αγροτοκτηνοτρόφων, τα ποσά αυτά είναι εξωπραγματικά.

Και πέρσι τέτοια εποχή ανακινήσαμε το θέμα από τις στήλες των Ζωγλοπίτικων Χρονικών (φύλλο 82) με την ελπίδα ότι θα αναζητηθεί λύση στο πρόβλημα. Αντ' αυτού, οι φετινοί λογαριασμοί ήρθαν περισσότερο επιβαρυμένοι! Λεν γνωρίζουμε αν το πρόβλημα οφείλεται στο αντλιοστάσιο, σε κατάχρηση στην κατανάλωση νερού ή σε άλλο λόγο. Αυτό οφείλουν να το αναζητήσουν τα αρμόδια όργανα και να δώσουν λύση.

Αυτή η κατάσταση δεν πάει άλλο. Άλλωστε, ο Δήμος οφείλει να εφαρμόζει και στο ζήτημα του νερού ισονομία. Από τον τύπο ("ΑΛΗΘΕΙΑ" 21-4-2013) πληροφορούμαστε ότι στον πρώην Δήμο Κάμπου, επί δύο συνεχή έτη, από λάθος (:), αντί του παγίου των 24 ευρώ, η δημοτική αρχή χρέωντες το 1/3 του παγίου, δηλαδή 8 ευρώ, με αποτέλεσμα ο Δήμος να παρουσιάσει έλλειψη 66.000 ευρώ. Να υποθέσουμε ότι το παραπάνω έλλειψη επιχειρείται να καλυφθεί με τα εξωπραγματικά τέλη που επιβάλλονται στο Ζωγρί; Λεν θέλουμε να το πιστέψουμε.

Κυλικέιο Ιτάμου Θα παραμείνει κλειστό και τούτο το καλοκαίρι;

Γράψαμε και στο φύλλο 83(Ιούλιος-Αύγουστος-Σεπτέμβριος 2012) για το ίδιο θέμα, και ιδού πάλι από την αρχή! Το κυλικέιο Ιτάμου, δημοπρατήθηκε, εγκαταστάθηκε ο νέος ενοικιαστής, επισκευάσθηκαν κάποιες φθορές, σφραγίστηκε και από τότε παραμένει κλειστό.

Και το ερώτημα προς τη Δημοτική Αρχή είναι: Θα παραμείνει και τούτο το καλοκαίρι κλειστό; Είναι αυτονόητο ότι το κυλικέιο στην ειδυλλιακή αυτή θέση, εκτός των άλλων, δηλώνει και την παρουσία(ή την απουσία) του Δήμου Καρδίτσας, τον τρόπο που διαχειρίζεται τη δημοτική περιουσία και τις υπηρεσίες που προσφέρει στους δημότες του αλλά και στους επισκέπτες των ορεινών θερέτρων μας. Τόσο δύσκολο είναι να διευθετηθεί η όποια εκκρεμότητα υπάρχει, ώστε να λειτουργήσει το κυλικέιο;

Τα ορειβατικά μονοπάτια

Συγχαρητήρια αξίζουν στο Δήμο Πλαστήρα που κατόρθωσε να εντάξει τα ορειβατικά μονοπάτια της περιοχής του στο πρόγραμμα του Ε.Σ.Π.Α. Θεσσαλίας με προϋπολογισμό 173.294,24 ευρώ. Το έργο αφορά στη διαμόρφωση ενός δικτύου πεζοπορικών διαδρομών του Δήμου Λίμνης Πλαστήρα. Θα γίνει κλάδευση, κοπή πεισμένων κορμών που εμποδίζουν τη πορεία, καθαρισμοί χόρτων και φερτών υλικών. Θα κατασκευασθούν, όπου χρειάζεται, καλντερίμια και σκαλοπάτια από κορμούς δένδρων, φυσικές πέτρες κλπ, επίσης όπου υπάρχουν υπαίθριες βρύσες θα γίνουν κατασκευές δασικής αναψυχής, τραπεζοπάγκοι, ξύλινα παγκάκια και ό, τι άλλο κριθεί σκόπιμο.

Επισημάναμε και άλλοτε από τις στήλες των "Ζ.Χ." ότι το ίδιο πρόβλημα υπάρχει και στα ορεινά του π. Δήμου Ιτάμου και κυρίως στον Ίταμο που είναι το πλησιέστερο βουνό προς την πόλη της Καρδίτσας, αλλά δεν είδαμε εκδήλωση ενδιαφέροντος από τον Δήμο Καρδίτσας. Οφείλουμε να τονίσουμε ότι ο Ε.Ο.Σ.Κ. με τις λίγες δυνάμεις του έκαμε ό,τι μπορούσε προς αυτή κατεύθυνση, αλλά αυτό δεν είναι αρκετό.

Ελπίζουμε ότι, έστω και αργά, ο Δήμος Καρδίτσας θα ακολουθήσει το δρόμο που άνοιξε ο Δήμος Πλαστήρα για να εντάξει το έργο στο Ε.Σ.Π.Α. Θεσσαλίας ή σε όποιο πρόγραμμα αυτό είναι εφικτό.-

